

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

ВПЛИВ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Виконала:

студентка 4 курсу, групи 411,
денної форми навчання
спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа та страхування»

Іліка Катерина Дмитрівна _____

Керівник:

доцент кафедри фінансів і кредиту

Федишин Майя Пилипівна _____

*До захисту допущено на засіданні кафедри
протокол № _____ від _____ травня 2024 р.
Завідувач кафедри фінансів і кредиту
_____ проф. Нікіфоров П.О.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	6
1.1. Суть та передумови розвитку фінансових технологій	6
1.2. Впровадження фінтех в банківську систему	10
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ НАДАННЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	16
2.1. Поточний стан банківського сектору під впливом фінансових технологій	16
2.2. Фінансові технології в діяльності комерційних банків України	23
2.3. Оцінка впливу фінтех на ефективність банківських послуг: клієнтський підхід.....	27
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНТЕХУ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	33
3.1. Зарубіжні тенденції напрямку руху фінансових технологій.....	33
3.2. Проблеми та перспективи розвитку фінансових технологій в Україні.....	37
ВИСНОВКИ.....	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	49
ДОДАТКИ.....	54

ВСТУП

Фінансові технології (фінтех), можна назвати однією з рушійних сил трансформації банківської сфери не тільки в Україні, а й у цілому світі. Часто вони приходять на допомогу у скрутні часи, наприклад під час глобальної фінансової кризи 2008 року, що вважається початком активного розвитку технологій, з початком пандемії коронавірусної інфекції, коли доступ до фізичних відділень банків був практично заблокований, а також під час повномасштабного вторгнення, коли доступ до банківських послуг на окупованих та прифронтових територіях зник. Таким чином вплив фінансових технологій відчутний не тільки на банківських установах, коли операційні процеси оптимізуються, ефективність збільшується, витрати скорочуються, а доходи зростають, але й на клієнтах, коли вони отримують можливість користуватися новими, зручними та швидкими сервісами та продуктами.

Сьогодні ця тема є особливо актуальною, адже під час війни банківський бізнес як ніколи прагне до фінансової інклюзії, тобто однакового забезпечення фінансовими послугами різних груп населення. І на шляху до здійснення цієї мети фінтех є одним із найбільш ефективних та перевірених інструментів.

І не зважаючи на те, що багато вітчизняних науковців, таких як Губа О.І., Губа М.О., Худолій Ю.С., Батрак О.В., а також зарубіжних вчених – Боян Д., Муту С., Паун Д., Шуфель П., вже досліджували цю тему, вона вдосконалюється зі швидкістю світла і завжди залишає нові питання для роздумів. Особливо це явище помітне під час криз, особливо тих, які ми застали останнім часом – пандемія коронавірусу та початок повномасштабного вторгнення.

Метою бакалаврської роботи є дослідження впливу фінансових технологій на банківську сферу України через розкриття питань зародження й розвитку фінтеху, поточного стану банківської сфери під впливом фінтеху й проблем, перспектив та зарубіжних тенденцій у фінансових технологіях.

Завданням кваліфікаційної роботи є: по-перше, розгляд науково-теоретичних аспектів поняття фінтеху, зокрема суть, передумови розвитку та впровадження в банківський бізнес, по-друге, аналіз фінансових технологій у системі надання банківських послуг в Україні, в тому числі поточний стан банківського сектору під впливом фінтех, фінтех-рішення в діяльності вітчизняних комерційних банків, їхній вплив на банківський сектор, і, врешті-решт, по-третє, визначення зарубіжних тенденцій розвитку фінтех, окреслення проблем, шляхів їх вирішення та перспективи.

Об'єктом у цьому дослідженні виступають фінансові технології, а предметом – теоретичні та практичні засади розвитку сучасних фінтех-рішень в умовах викликів коронакризи та війни, їхній вплив на банківський сектор та залучення у діяльності банківських установ.

При дослідженні використовувалися методи аналізу та систематизації інформації, розгляду архівних джерел, опису, теоретичного узагальнення. Крім того також емпіричні методи спостереження, порівняння і економіко-статистичні – графічні, табличні, групування, а також метод соціологічного опитування.

Базою інформації для дослідження були законодавчі та нормативно-правові акти у сфері банківського законодавства, постанови державного регулятора, наукові роботи, статті й дослідження вітчизняних і зарубіжних авторів, офіційні сайти Національного банку України, Міністерства фінансів України, фінансові звітності комерційних банків та проведене соціологічне опитування.

Сама робота нараховує в собі зміст, вступ, основну частину із трьох розділів. Перший із них містить теоретичну частину поняття фінтеху та складається із двох підпунктів. Другий – має аналітичний характер, та розкриває вплив фінтеху на банківський сектор шляхом порівняння статистичних даних та опису проведеного дослідження. Третій – містить у собі розгляд зарубіжних тенденцій, проблем та перспектив розвитку у напрямку фінтеху. Загальний обсяг роботи складає 63 сторінки, з яких основна частина

займає 40 сторінок. У рамках дослідження було розроблено та проаналізовано 5 таблиць, які ілюструють ключові статистичні дані та результати, а також представлено 5 рисунків, що візуалізують основні тенденції та взаємозв'язки у сфері фінансових технологій. Список використаної літератури включає 45 джерел, що охоплюють широкий спектр наукових статей, книг та інтернет-ресурсів, які забезпечили всебічне та глибоке дослідження теми. Завдяки цьому багатому інформаційному підґрунтю робота надає комплексний огляд сучасного стану фінтеху та його впливу на банківський сектор, підтверджуючи значущість подальших інновацій у цій галузі.

РОЗДІЛ 1

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

1.1. Суть та передумови розвитку фінансових технологій

Одним із найважливіших завдань підприємств, банків, чи державних структур є задоволення потреб та полегшення доступу до послуг клієнтам чи громадянам. І сьогодні ми дійсно можемо стверджувати, що способи досягнення цих цілей постійно покращуються, щобільше, це явище є очікуваним, заохочуваним та зрозумілим. Одним із найбільш дієвих та ефективних інструментів на цьому шляху безперечно є фінансові технології.

Цю галузь можна назвати достатньо молодою, адже саме із зародженням мережі Інтернет, на початку 1990-их років, виник термін «фінансові технології». Проте перший виток у розвитку цієї сфери припав на період Всесвітньої фінансової кризи 2008 року. Саме тоді перед надавачами товарів, послуг, робіт було поставлене завдання зниження витрат, а нові бізнес-проекти та стартапи розпочали роздуми щодо задоволення цих потреб.

Отже, для початку дослідження варто ознайомитися із зародженням цього явища, в чому надзвичайно сильно допоможе короткий екскурс в історію розвитку та популяризації фінтеху.

Ще в 1950-х роках з'явилася ідея залучення «посередника», що відповідав би за проведення платежів. Саме ці роздуми стояли у витоках створення концепції банківської картки. Тоді в банку «Лонг Айленд Банк» була представлена перша кредитна картка. Вона діяла таким чином, що клієнт банку надавав картку продавцю, який у свою чергу переписував інформацію в чек та телефонував банку для підтвердження оплати щоразу, коли був запит на витрату, що перевищувала порогові ліміти. Варто зазначити, що така картка могла функціонувати лише на території Нью-Йорку [46].

Такі розробки дали підстави для організації технологічного середовища шляхом створення торгових автоматів для продажу їжі та автоматизованих систем оплати проїзду в громадському транспорті.

А вже в 1967 році британський банк «Barclays» представив перший у світі банкомат, що був призначений для зняття готівки в обмін на ваучери, але що важливо — без допомоги касира. Через два роки американський банк «Chemical Bank» запропонував своє бачення банкомату, а прогрес у фінансових і комунікаційних технологіях і конкуренція призвели до вдосконалення банкоматів. Сучасний банкомат, яким ми його знаємо, був представлений у 1972 році британським банком «Lloyds» у співпраці з компанією «IBM». Це була перша прогресивна віха в традиційній банківській справі. Ця передова технологія започаткувала нову еру в банківській справі та показала споживачам, як інновації можуть вплинути на полегшення їхнього життя [44].

Слідом фінтех почав поширюватися на всі сфери фінансового ринку. Так присутність на біржі та торги «методом крику» замінили електронні торги, для зберігання та обліку даних поширилися мейнфрейми. А із відкриттям масового доступу до Інтернету сформувалися моделі бізнесу, які засновані виключно на електронній комерції, з'явилися брокери, які комунікували онлайн.

І ось нарешті, починаючи із 2000-х років, ми почали спостерігати за появою платіжних онлайн-додатків та гаманців, консультантів-роботів, краудфандингових платформ для пошуку інвестицій та інших технологій, які не лише перейняли на себе роль посередника у стосунках між фінансовою установою та її клієнтом, але й запропонував багато інноваційних технологічних рішень для поліпшення обслуговування кінцевих споживачів послуг.

Як вже було згадано, саме внаслідок кризи 2008 року почалася нова «ера» фінтеху, яка характеризується зародженням криптовалют та наміром відмови від фінансових установ.

Отже, роблячи висновок з історії фінтеху, бачимо, що є чотири основних передумови для його розвитку, а саме більш ефективне функціонування

банківського сектору через скорочення витрат часу та коштів на інформаційно-пошукові запити; постійне зростання конкуренції серед банківських установ та підвищення кількості клієнтів, що мають доступ до банківських послуг; ринкова капіталізація банків; підвищення попиту серед населення.

Саме поняття «фінансові технології» є настільки широким, що охопити його однією дефініцією просто неможливо, а авторські підходи кожного із науковців створили розлогу базу думок щодо цього поняття, які можна детально розглянути у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Підходи до визначення розуміння поняття фінансових технологій

Визначення	Автор
«Фінансові технології — новітня фінансова сфера, яка покликана покращити фінансову активність за допомогою технологій» [43].	Патрік Шуфель
«FinTech (фінансові технології) — технології, які допомагають фінансовим службам та компаніям керувати фінансовими аспектами бізнесу. До них входять: програмне забезпечення, застосунки, процеси та бізнес-моделі» [29].	Олександра Клевець
«Фінтех — це фінансовий продукт, створений за допомогою інноваційних технологій, який робить відносини з грошима простішими та швидшими» [34].	Олександр Удовицький
«Фінтех — бізнес, що використовує нові технології для надання фінансових послуг новими способами» [39].	Кембриджський словник
«Фінансові технології — технології, які використовується для надання фінансового продукту чи послуги на фінансових ринках» [38].	Мічиганський технологічний університет
«Фінтех — будь-який продукт, який використовує класичні моделі взаємодії обігу та роботи з грошима, але додає до цього технічну складову» [34].	Владислав Конов
«Фінтех — досягнення в галузі технологій, які можуть змінити надання фінансових послуг, стимулюючи розроблення нових бізнес-моделей, додатків, процесів та продуктів» [36].	Міжнародний валютний фонд
«Фінтех — це інноваційна фінансова індустрія на основі цифрових технологій, що призводять до інтенсифікації та зростання ефективності фінансових послуг» [24].	Петрук О.М., Бурцев Я.І., Защипас С.М., Попов О.Г.

Джерело: узагальнено на основі даних [24; 29; 34; 36; 38; 39; 43]

Так професор Школи менеджменту Фрібургу, Швейцарія, Патрік Шуфель

визначає фінансові технології як новітню фінансову сферу, яка покликана покращити фінансову активність за допомогою технологій. Ця думка відкликається у працях багатьох закордонних та вітчизняних авторів.

В той час як Кембриджський словник визначає категорію фінансових технологій як бізнесу, що використовує нові технології для надання фінансових послуг новими способами.

А Мічиганський технологічний університет описує фінансову технологію, яку часто скорочують FinTech, як технологію, яка використовується для надання фінансового продукту чи послуги на фінансових ринках.

Загалом, поява FinTech, доводить, що технологія мала радше сервісну природу щодо банківських послуг і продуктів. Іншими словами, фінтех був другорядним щодо традиційного банкінгу. Саме тому річ йде не про будь-які технології, а ті, які «представляють синтез цифрових технологій та інновацій у фінансовому секторі, які використовуються технологічними компаніями для надання, розширення та поширення фінансових послуг» [19]. Інновації – це друге ключове слово, яке описує суть FinTech. При класифікації фінансових інновацій можна визначити інновації у фінансових продуктах та інновації у фінансових процесах [15, с. 97].

В такому випадку технологічні компанії не є фінансовими посередниками, але можуть використовувати певні технологічні розробки або спеціалізоване програмне забезпечення для надання певних видів фінансових послуг, замінюючи таким чином традиційних фінансових посередників. Отже, фінтех включає не лише інноваційні фінансові продукти та процеси, а й інноваційні бізнес-моделі, пов'язані з появою нових гравців на ринку фінансових послуг: фінтех-компаній [7, с. 63].

Також деякі автори тримаються думки, що фінтех витісняє традиційних гравців фінансового ринку, адже він: «може створювати нові проекти, бізнес-моделі, процеси, які здійснюють великий вплив на ринки та установи» [10, с. 46].

Такий підхід досягає інституційного рівня, де фінансові технології є

стартапами в секторі фінансових послуг, які використовують сучасні інформаційні технології у своїй діяльності. Якщо мова йде про стартап, то за вимогами венчурної індустрії метою його створення є перепродаж після досягнення задовільного рівня капіталу. Залучення венчурного капіталу, особливо участі держави, забезпечує створення великої кількості нових компаній та бізнесів з певними подібними характеристиками. Це спонукає багатьох дослідників припустити появу нової самостійної сфери [11, с. 69].

Л.А. Дудинець поділяє компанії, що працюють у фінтех-індустрії, на дві групи. Перша — це стартапи, які надають технологічні рішення для визнаних фінансових компаній, а друга — стартап працює безпосередньо з користувачами фінансових послуг [16, с. 796].

Отже, у такий спосіб, прислухавшись до думок різноманітних вчених та організацій щодо сутності поняття фінансових технологій, ми можемо зробити висновок, що існує чотири основних підходи до інтерпретації визначення FinTech: фінтех як технологія, інновація та бізнес-модель, галузь та послуга. Але узагальнюючи, фінтех, що походить від англійського скорочення FinTech, тобто financial technology, що власне й означає фінансові технології — це симбіоз інновацій та технологій у фінансовій галузі, таких як штучний інтелект (далі ШІ), хмарні технології, блокчейн, роботизація, біометрія, що розробляються технологічними компаніями, та покликані надавати, полегшувати, розповсюджувати та розширювати фінансові послуги.

1.2. Впровадження фінтех в банківську систему

Загалом, неозброєним оком середньостатистичної людини видно, що найбільш активно фінтех використовується саме у секторі економіки, який напряду пов'язаний із банківською справою, зокрема перекази коштів, платежі та інше.

В цілому можна класифікувати фінтех послуги на п'ять силуетних груп, а саме платежі, банківські послуги та обслуговування, кредитування, кібербезпека та ідентифікація користувачів.

Платежі є цілком буденним заняттям для кожної людини. Для порівняння: раніше підприємство, яке вело свою діяльність за допомогою інтернету, повинне було укласти угоди із банком, який зі свого боку міг обслуговувати клієнтські платежі. Зараз же є великий перелік фінтех додатків на різний колір і смак, за допомогою яких в декілька клацань можемо переказати, чи прийняти платіж у будь-якій валюті.

У такий спосіб фінтех також допомагає бізнесу у питанні збільшення потенційної клієнтської бази, адже за допомогою надання можливості швидкого розрахунку можна привабити людей, котрі цінують час та зручність. Це стосується харчування у ресторанах та кафе, купівлі квитків у театр чи кіно, оплати проїзду в транспорті та іншого. Водночас для цього не потрібен термінал, адже кошти можуть зніматися прямо із банківської карти. Проте є ще більш інноваційний спосіб оплати — оплата мобільним телефоном, чи смартгодинником. В такому випадку для розрахунку потрібно лише прикласти свій пристрій, в якому є NFC чип, до POS-терміналу й платіж пройде буквально за кілька секунд.

Щодо міжнародних переказів, можна без зайвих слів зазначити, що завдяки таким додаткам як PayPal, Stripe, PaySend, TransferWise можна переказати велику суму грошей за кордон, при цьому тривалість операції здебільшого займає лише декілька хвилин.

Розглядаючи фінтех через призму банківського сектору, можемо побачити, що це явище використовується для збільшення кількості та різновиду послуг, поширення каналів онлайн обслуговування. За приклад можемо взяти мобільний та інтернет-банкінг, за допомогою яких клієнти мають можливість відкривати й закривати рахунки, й, загалом, спрощено здійснити потрібні операції. Насправді ринок ВааS, що означає «банкінг як послуга», розвивається зараз надзвичайно швидко.

Щодо кредитування, тут фінтех вступає у битву із банками, адже раніше основними кредиторами були виключно банківські установи. Зараз вони також займають перше місце, проте з'явилося багато альтернативних джерел, які у перспективі можуть кардинально змінити ситуацію. Як приклад можна навести стартап Green Sky, який був заснований у 2006 році в Атланті й займається онлайн-кредитуванням, в основному з метою покращення благоустрою помешкання. Таких онлайн-кредиторів з'являється все більше, як і розширюються сама база цільових призначень.

Коли ми говоримо про фінтех, неможливо оминати тему кібербезпеки, адже на думку експертів, кіберзлочинці завдають до 10,5 трлн дол. збитків всесвітній економіці [44]. Тому зараз інвестиції активно вкладаються в створення нових продуктів інформаційної безпеки на ринку ІТ. Так, наприклад, банк може додати у свою захисну кіберструктуру технологію Big Data. Ця програма використовується для аналітики, адже навіть дуже досвідчений дата-саєнтист не може проаналізувати всі транзакції, тому загальна робота відведена машині, тоді як людина зосереджується на висновках, які потребують «людської душі».

Оскільки щодня новітні технології набирають швидкість у розвитку, варто окреслити в які саме вдосконалення інвестують комерційні банки.

По-перше, це є обслуговування різних сегментів груп населення. За даними консалтингової фірми Accenture: «Хоч багато банків мають продукти, орієнтовані на вікові демографічні кластери, але зараз деякі банки орієнтуються на спосіб життя, цінності та прагнення» [44]. Така персоналізація проявляється у зіставленні установами потреб та рішень за допомогою орієнтованих дизайнерських концепцій.

Банки також повинні зосередитися на потребах сектору малих і середніх підприємств (МСП) та окремих підприємств. Багато компаній, що надають фінансові послуги, прийняли підхід GAFA (Google/Amazon/Facebook/Apple), використовуючи статистику та дані від служб і окремих організацій для подальшого розвитку свого основного бізнесу [14, с. 133].

По-друге, це запровадження та удосконалення відкритого банкінгу. Все більше державних регуляторів по цілому світу ставлять банківським організаціям певну умову: надавати своїм клієнтам можливість безпечного обміну даними з третіми сторонами, щоб пропонувати нові фінансові послуги та посилювати конкуренцію в банківському секторі. Надаючи інформацію про рахунок і платіж через захищені інтерфейси прикладного програмування (API), споживачі мають більше можливостей і контроль над тим, як вони контактують з постачальниками фінансових послуг.

По-третє, поширення Phygital-доставок. Через високу вартість традиційних мереж відділень і збільшення кількості транзакцій через цифрові канали все більше і більше компаній, що пропонують традиційні фінансові послуги, використовують суто цифрові банківські структури.

По-четверте, обслуговування, що здійснює AI. Вперше банківська галузь тепер може інтегрувати всі внутрішні та зовнішні дані для створення прогнозних профілів клієнтів і учасників у режимі реального часу. Доступні дані споживачів дозволяють фінансовим установам будь-якого розміру давати поради щодо майбутнього поведіння із фінансами. Це новітнє використання даних покращує безпеку, ефективність, а також може призвести до припинення використання певних традиційних продуктів, таких як чеки.

І по-п'яте, розвиток онлайн-платежів. Платіжні інноваційні тенденції виникають у поєднанні з IoT, POS, мобільними гаманцями, криптовалютами та блокчейном. Це нововведення в платежах не тільки зменшить диференціацію через бек-офісні функції та зменшить комісію за транзакції, але й підвищить важливість диференційованого досвіду користувачів і використання різних даних. «Інформація про платіж забезпечує основу для поведінки споживачів і малого бізнесу та дозволяє організаціям обробляти великі обсяги платежів, щоб найкраще обслуговувати споживачів у майбутньому» [14, с. 135].

Також варто детальніше окреслити одні з найбільш використовуваних технологій, що роблять всі попередні фінтех-послуги можливими. Однією із них є технологія Big Data, що була зазначена вище. За допомогою згаданих

аналітичних можливостей, вона може значно підвищувати прибутковість банківського сектору шляхом коригування стратегій продажів, також дедуктивного зміщення курсу надання послуг, що означає індивідуальний розгляд потреб різних груп людей, які сьогодні є дуже мінливі. Також, як вже було зазначено, Big Data прекрасно справляється із боротьбою з шахрайством, прогнозами щодо зміни попиту, чи впливом зовнішніх економічних чинників на продажі.

Не менш інноваційним рішенням сьогодні є використання ШІ, тобто інтелектуальні машини, ціллю яких є виконання поставлених завдань за допомогою наявних цифрових даних. Варто зазначити, що зараз кожен рейтинговий банк користується такою технологією, зокрема для того аби швидше обслуговувати та інформувати клієнтів за допомогою чат-ботів чи віртуальних і голосових асистентів. Також ШІ має можливість ідентифікувати особу для проведення транзакцій чи кредитних операцій. Крім того, він може брати на себе багато бюрократичних функцій, до прикладу формування звітів, скорочення часу обробки хаотичних та масивних даних.

Із ШІ витікає пов'язана технологія RPA, тобто роботизована автоматизація процесів. Вона допомагає пришвидшувати повторювані завдання, які не потребують особливих навичок та вмінь, наприклад обробка фінансової інформації. Так компанія може заощадити свої витрати, адже RPA виконує такі функції швидше й точніше за людей.

Не можна обійтися зараз і без хмарних сховищ, тобто серверів, на яких зберігається інформація. Такі сховища є вигідні у використанні внаслідок здійснення менших витрат та зручності. Зазвичай сервери є захищені, діють безперервно, мають резервне копіювання. Крім того, банки зазвичай також розробляють в хмарах нові продукти, адже там їх можна швидко тестувати й слідом впроваджувати.

Також варто згадати біометричну ідентифікацію, як спосіб підтвердження особистості за допомогою обличчя, відбитків пальців, чи голосу. Вона працює не тільки в банках, а й у державних структурах, камерах спостереження,

ритейлах. Дослідження KPMG навіть стверджує, що до 2027 року віддалені мобільні платежі з біометричною автентифікацією досягнуть 1,2 трлн дол. США [45].

Отже, бачимо, що фінансові технології є ключовим чинником трансформації фінансового сектору, а їх розвиток сприяє підвищенню ефективності банківських операцій, розширенню доступу до фінансових послуг і підвищенню конкурентоспроможності фінансових установ. Аналіз теоретичних засад фінтеху демонструє його багатогранність та здатність адаптуватися до змін у технологічному середовищі, що забезпечує стійкий розвиток фінансової галузі.

Підсумовуючи перший розділ, можна зробити висновок, що фінансові технології переважно зумовлені кризовими явищами в історії й розвивалися дуже динамічно для того, щоб полегшити людям життя, якість якого в певні періоди часу знижувалася. Таким чином це стимулювало конкуренцію між банками, розвиток та вплив на споживачів якої ми бачимо й сьогодні.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ НАДАННЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

2.1. Поточний стан банківського сектору під впливом фінансових технологій

Для того, аби якісно проаналізувати вплив фінтеху на банківський сектор, варто окреслити поточну ситуацію на фінтех ринку України та проаналізувати діяльність фінтех-компаній. Загалом на українському ринку наразі діють 246 вітчизняні компанії. Що цікаво, 7 із них були засновані у 2022 році, коли війна внесла свої корективи, а фінансовий сектор потрібно було утримувати на плаву. Із загальної кількості активних компаній, 68% пройшли точку беззбитковості у 2023 році. Також 33% компаній розширилися на міжнародний ринок.

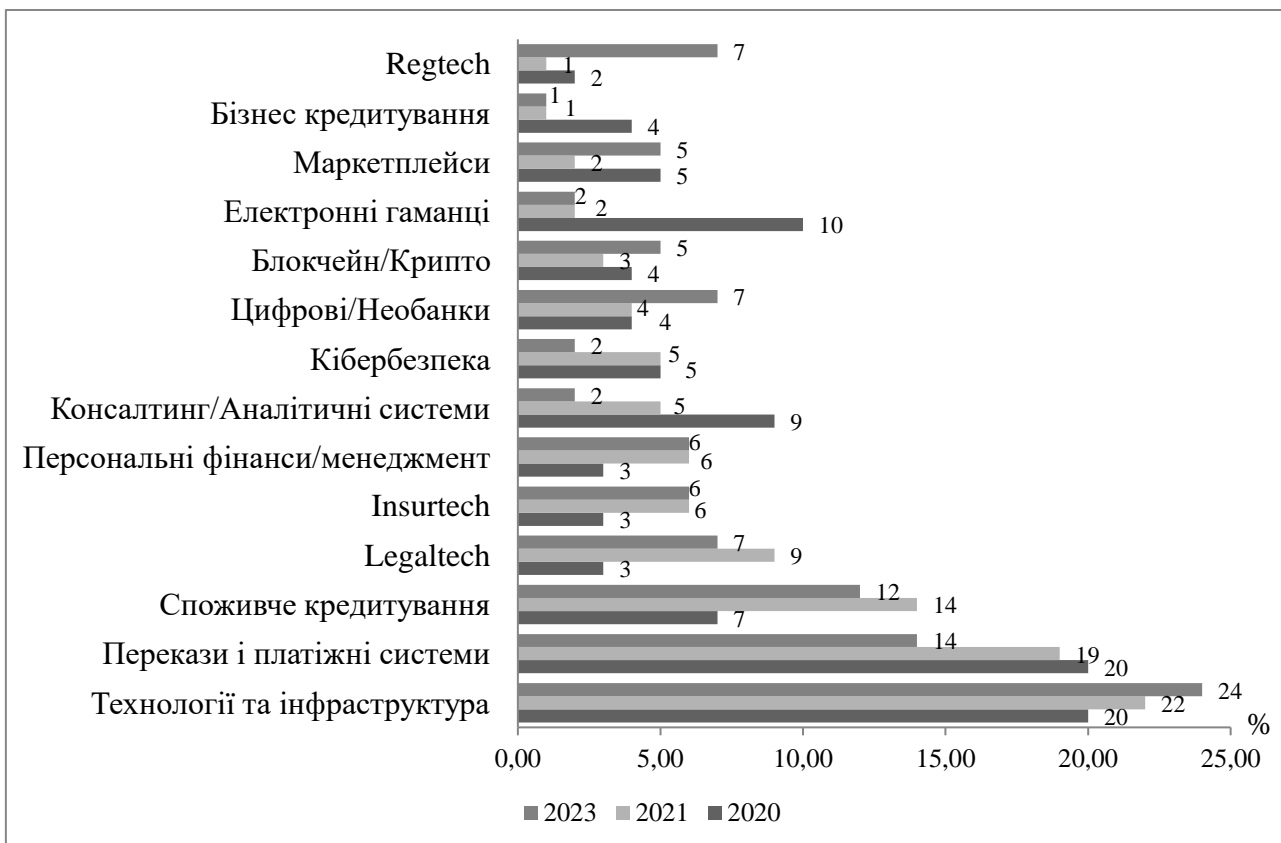

Рис. 2.1. Розподіл українських фінтех-компаній за сферами діяльності

За допомогою рис. 2.1., ми можемо порівняти сфери діяльності українських фінтех-компаній за ковідний 2020, 2021 роки, та воєнний 2023 рік. Так ми бачимо, що найбільш популярним напрямом в українському фінтеху протягом трьох років є технологічна інфраструктура, а її частка постійно зростає. Це можна пояснити сталою тенденцією з початком пандемії створювати онлайн-бізнес, який підвищує попит на компанії, що займаються розробкою IT-рішень для банків та інших фінансових установ.

Слідом йдуть перекази та платіжні сервіси, що складають 14% від усіх фінтех компаній. Їх частка значно зменшилася, в основному через війну і різкий спад економічної активності в цей період.

Наступна сфера, якій вдалося витримати виклики сьогодення — це кредитування. Попри те, що війна вплинула на компанії цього сектору, зменшивши їх показник із 14% до 12%, попит на споживчі кредити все ще залишається стриманим, а стандарти здійснення кредитування стають вищими.

Також значного розвитку зазнала регуляторна сфера — із 2% у 2020 році, аж до 7% у 2023. Це значить, що більше компаній почало займатися інноваційними наглядовими та регуляторними інформаційними питаннями. Так у звіті KPMG «Pulse of FinTech H2`23» сказано, що інвестиції у регтех будуть збільшуватися, тому що компанії зацікавлені у застосуванні технологій, що зможуть допомагати при керуванні нормативними зобов'язаннями [45].

Також видно збільшення кількості компаній, що створюють цифрові та необанки, а саме із 4% у 2020 році, до 7% у 2023. З цієї інформації бачимо, що майже всі напрями українських фінтех-компаній так чи інакше залучаються у банківському бізнесі.

З цієї причини у 2021 році Національний банк України (НБУ) оголосив стратегію розвитку FinTech в Україні до 2025 року. Проте, на жаль, із повномасштабним вторгненням довелося внести корективи, і тепер діє Стратегія розвитку фінансового сектору України, яка також передбачає розвиток сучасних технологій.

НБУ озвучив своє бачення розвитку диджиталізації банківського сектору у 2022 році. Згідно з його дослідженням, на той момент 84% усіх банків, що працюють на території України, пропонували авторські додатки, які дозволяли користуватися різними онлайн-сервісами. Ще більший відсоток, 92%, вже користуються послугами доступу до Інтернет-банкінгу, а 95% мають гарантовану можливість здійснювати онлайн-транзакції.

Повномасштабне вторгнення ще більше стимулювало розвиток, оскільки велика кількість українського населення перемістилися за кордон як біженці. Тому, у зв'язку зі збільшенням потреби у віддалених послугах показники змінено таким чином: 93% банків вже запустили програми, 96% пропонують послуги онлайн-банкінгу та 99% переказують кошти онлайн.

Якщо порівняти загальну статистику кількості клієнтів та відкритих ними рахунків за 2021 - 2023 роки, бачимо, що число рахунків збільшилося із 160,2 млн до 185 млн, а кількість клієнтів банків зросла з 79,4 млн до 82 млн. Причому ріст відбувся як серед фізичних осіб, так і серед суб'єктів господарювання (далі СГ). Але що при цьому є цікавим, це те, що станом на 1 січня 2024 року із 3,3 млн юридичних осіб, 2,92 млн обслуговується дистанційно, що складає 89,15% від усіх СГ. Порівняно з попереднім, 2022 роком, 77,9% користувачів СГ обирали онлайн сервіс, що показує нам надзвичайно стрімкий ріст і ми можемо побачити це на рис. 2.2.

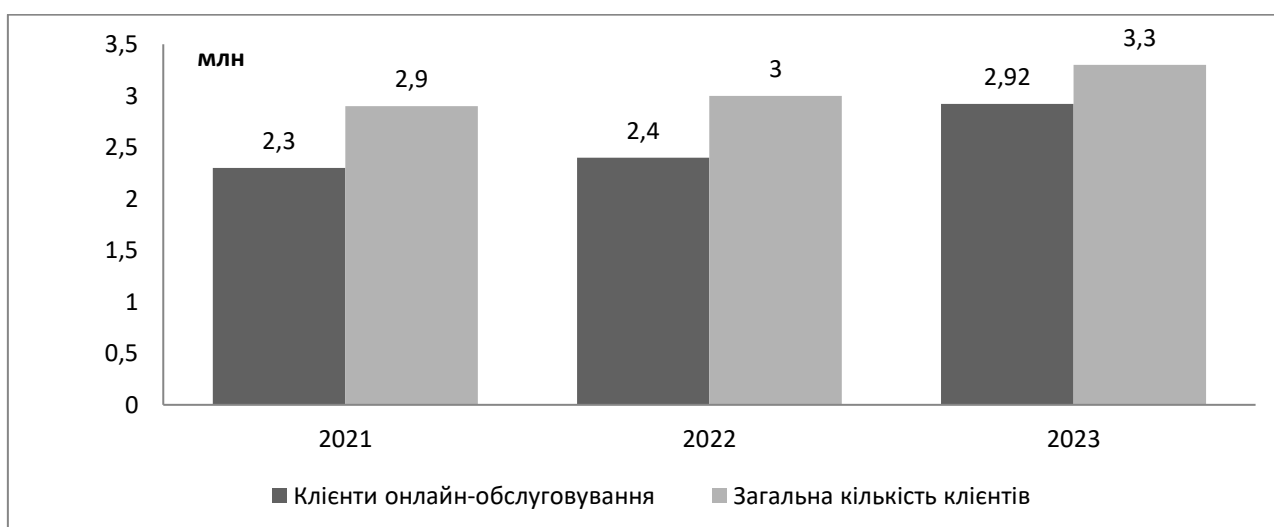

Рис. 2.2. Динаміка кількості клієнтів банків – суб'єктів господарювання та клієнтів на онлайн-обслуговуванні за 2021-2023 рр.

А вже на рис. 2.3. ми бачимо, що серед 78,4 млн клієнтів фізичних осіб, 62,29 млн користувачів обирали дистанційне обслуговування, що складає 79,47% від усієї кількості. Знову ж таки, порівнюючи із 2022 роком, загальна кількість користувачів онлайн-сервісів зросла на 11,77%, що є хорошим результатом на шляху до покращення розвитку фінтеху в Україні.

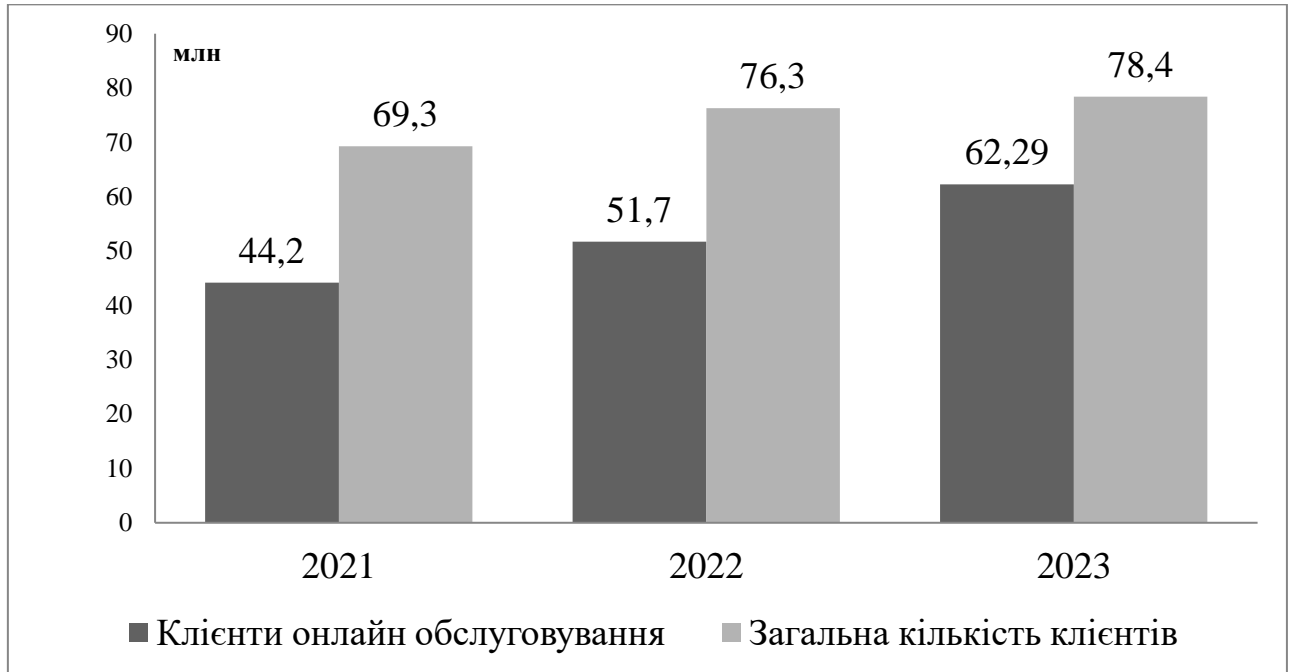

Рис. 2.3. Динаміка кількості клієнтів банків – фізичних осіб та клієнтів онлайн обслуговування за 2021-2023 рр.

Ця інформація дає нам зрозуміти, що попит на фінтех-послуги з боку клієнтів зростає кожен рік, саме тому, щоб привабити нових користувачів банкам доречно кооперуватися із фінтех-компаніями.

Крім впливу фінтеху на клієнтів, варто також розглянути й фінансові результати банків від запровадження таких технологій за допомогою табл. 2.1.

Для окреслення часових рамок, Універсалбанк запустив додаток «Монобанк» у 2017 році, Ощадбанк мав застосунок ще із 2012 року, проте у 2021 сталася масштабна заміна із повністю оновленим інтерфейсом та характеристиками, а Укргазбанк представив свою мобільну версію «ЕкоБанк» у 2020 році. Однією із причин введення банками у свою діяльність фінансових технологій є ріст доходів, що ми й спостерігаємо у всієї трійки, особливо у рік запуску мобільного за стосунку. Розглядаючи окремо витрати Монобанку,

бачимо, що вони також значно зростають із кожним роком, що свідчить про інвестиції у розширення, маркетинг та фінтех. Витрати Ощадбанку з іншої сторони є більш стабільними, що можна пояснити більш консервативною та обережною стратегією, адже цьому банку, через всеукраїнську впізнаваність, не потрібне розширення, на відміну від попереднього. В Укргазбанку також зростання як доходів, так і витрат було не надто стрімким. Помітне зниження витрат та частки витрат у доходах відбулося у 2021 році, що може свідчити про економне використання коштів, на фінтех у тому ж числі, через пандемію.

Таблиця 2.1

Доходи, витрати, та частка витрат у доходах деяких банків з 2017 по 2022 рр.

		Витрати, грн	Доходи, грн	В/Д, %
2017	Монобанк	577 188	784 476	73,58
2018		1 479 348	2 619 678	56,47
2019		3 330 993	4 300 562	77,45
2020		6 193 384	7 549 480	82,04
2021		8 730 666	12 336 364	70,77
2022		11 327 315	15 226 362	74,39
2017	Ощадбанк	22 673 439	31 447 200	72,10
2018		24 235 238	33 187 420	73,03
2019		25 623 977	35 579 649	72,02
2020		24 729 570	40 415 753	61,19
2021		23 183 699	43 803 368	52,93
2022		25 620 665	47 174 967	54,31
2017	Укргазбанк	6 634 037	7 766 609	85,42
2018		7 794 382	9 493 853	82,10
2019		10 190 414	11 721 051	86,94
2020		10 083 829	11 503 720	87,66
2021		7 736 733	11 392 062	67,91
2022		11 670 353	14 234 333	81,99

Джерело: узагальнено на основі даних [4; 8; 23]

Щодо частки витрат у доходах, Монобанк демонструє значні коливання показника протягом аналізованого періоду. У 2017 році цей показник становив 73,58%. У 2018 році спостерігається суттєве зниження до 56,47%, що може свідчити про ефективну оптимізацію витрат або значне зростання доходів. Проте у 2019 році частка витрат знову зростає до 77,45%, досягаючи пікового значення у 2020 році — 82,04%, що може бути пояснено початком пандемії. У

2021 році спостерігається зниження частки витрат до 70,77%, яке триває у 2022 році, коли показник становить 74,39%. Такі коливання можуть бути зумовлені періодами інтенсивних інвестицій або змінами у фінансовій стратегії банку, а також впливом зовнішніх чинників.

Ощадбанк демонструє стійку тенденцію до зниження частки витрат у доходах протягом аналізованого періоду. У 2017 році вона становила 72,10%, а у 2018 — 73,03%. З 2019 року частка витрат починає знижуватися, досягнувши 72,02%. Найбільш значне зниження спостерігається у 2020 році, коли показник знижується до 61,19%. Ця тенденція продовжується також у 2021 році, коли він становить 52,93%, що є найнижчим значенням за весь період. У 2022 році частка витрат дещо зростає до 54,31%, однак загальна тенденція до зниження зберігається. Такі результати загалом свідчать про ефективну оптимізацію витрат та підвищення операційної ефективності банку.

Укргазбанк демонструє високі значення частки витрат у доходах з незначними коливаннями протягом аналізованого періоду. У 2017 році показник становив 85,42%, у 2018 році — 82,10%, а у 2019 році — 86,94%. Пікове значення було досягнуто у 2020 році — 87,66%. Проте у 2021 році спостерігається різке зниження частки витрат до 67,91%, що може бути обумовлено ефективністю запущеного в попередньому році застосунку. У 2022 році показник знову зростає до 81,99%, що може вказувати на вплив війни на банк.

Ці дані підкреслюють різні фінансові стратегії та підходи банків до управління витратами. Монобанк демонструє значні коливання, які можуть свідчити про зміни у фінансовій стратегії або періоди інтенсивних інвестицій. Ощадбанк показує стійку тенденцію до зниження частки витрат у доходах, що свідчить про ефективну оптимізацію витрат та підвищення операційної ефективності. Укргазбанк має високі показники частки витрат у доходах з періодичними коливаннями, але значне зниження у 2021 році вказує на можливі суттєві зміни в управлінні витратами або доходами. Загалом, ці

тенденції вказують на різні підходи банків до оптимізації витрат, що впливає на їх фінансову стабільність та ефективність.

Якщо розглядати ці показники через призму впливу фінтеху на ці банки, можна виокремити три категорії: значний вплив, що продемонстрований на прикладі Монобанку, адже він є необанком та робить акцент тільки на фінтех-рішення, в тому числі ШІ та машинне навчання. Помірний вплив представляє Ощадбанк. Він впроваджує технології більш помірно, акцентуючи більшу увагу на безпеці, надійності та перевірності рішень. Він також інвестує у нові розробки, але не є лідером у цій сфері, а також має велику кількість фізичних відділень. І низький вплив, прикладом якого є Укргазбанк, адже він значною мірою зосереджений на традиційних послугах банків, має велику кількість фізичних відділень, впроваджує фінтех обережно та повільно, не пропонує широкий каталог інноваційних послуг.

Крім того, оцінюючи вплив фінтеху на банківський сектор, не можна не згадати національну систему BankID. Система миттєво передає особисті дані від банку користувача до постачальників послуг, таких як державні органи, банки та інші фінансові установи, комерційні установи.

Це також просто в тому аспекті, що клієнтам не потрібна додаткова реєстрація, їм потрібно лише мати рахунок у банку-учаснику. Завдяки цій розробці здійснюються, наприклад, такі операції, як поповнення мобільного рахунку Vodafone. Перегляньмо табл. 2.2, щоб порівняти показники успіху.

Таблиця 2.2

Показники діяльності системи BankID в 2020-2023 роках

Роки	Успішні ідентифікації, млн шт.	Учасники системи	
		Надавачі послуг	Банк-ідентифікатор
2020	7,6	32	26
2021	30,2	92	39
2022	32,8	96	41
2023	42,9	97	38
1 квартал 2024	16,1	104	38

Джерело: узагальнено на основі даних [22]

З табл. 2.2 видно, що кількість успішних ідентифікацій стрімко зростала з кожним роком, а саме на 47% із року запуску проєкту до першого кварталу 2024 року, але найбільше у 2021 році через вплив коронавірусу, мало не в чотири рази. Також в цей період значно зросла кількість учасників системи, на 73 одиниці. У 2024 році кількість учасників системи із боку банків залишається такою самою, як і в попередньому році, що показує нам стійкість активних банківських установ України під час війни. А з боку надавачів послуг сталося значне поповнення, бо за перший квартал 2024 року додалося 8 нових абонентів. Результати такої розробки є дуже успішними, адже кількість клієнтів і учасників системи постійно зростає, і саме завдяки цьому в Україні можна отримати широкий і різноманітний вибір послуг, що здійснюються в один натиск.

2.2. Фінансові технології в діяльності комерційних банків України

В Україні початком розвитку фінтеху можна вважати кризові 2008-2009 роки, адже саме тоді з'явилися перші фінтех проєкти. Вони зосереджували свою увагу, переважно, на платежах та переказах.

Одним із перших вітчизняних банків, який почав впроваджувати у свою діяльність фінтех технології був Приватбанк. Саме він у 2001 році додав інтернет-банкінг Приват 24 в каталог своїх продуктів, а пізніше з'явився й однойменний мобільний додаток. Завдяки такій прогресивності й викликам воєнних часів зараз Приват працює не лише в Україні, а й у країнах Європи. Крім того, цей банк був одним із тих, що сприяв запровадженню й поширенню ApplePay на території України. Також в історії українського банківництва безперечно відзначився «Monobank» — колабораційний проєкт FinTech Band та Universal bank, що являє собою перший вітчизняний необанк та сьогодні може похизуватися величезною популярністю серед молодих користувачів.

Для структурного розгляду найбільш цікавих фінтех-рішень вітчизняних банків, варто поглянути на табл. 2.3, де ми бачимо, що Приватбанк пропонує низку цікавих продуктів, зокрема, напевно, найбільш популярний застосунок як серед фізичних осіб, так і серед бізнесів — Приват 24. Він надає цілу низку послуг для фізичних осіб, в тому числі: перекази Visa і Mastercard, міжнародні перекази; поповнення мобільного зв'язку; оплата комунальних послуг; керування картками та рахунками; відкриття депозитів; отримання кредитів; оформлення страхування; планування бюджету; автоплатежі; можливість знайти та оплатити квитки на різні види транспорту, в тому числі потяг, літак, автобус, міський транспорт; замовлення готівки; формування різноманітних довідок, кредитного рейтингу; скарбничка.

Таблиця 2.3

Фінтех продукти окремих вітчизняних банків

Банк	Фінансові технології
Приватбанк	застосунки: Privat24, Приват24 для бізнесу, Термінал. LiqPay, PrivatPay, FacePay24, QR коди, PrivatMoney
Монобанк	застосунок monobank, monopay, термінал by mono, QR коди
Райффайзен Банк Аваль	Аваль Термінал у смартфоні, Raiffeisen Business Online, Pay by link
Ощадбанк	My Transfer, Ощад24, CorpLight
Укргазбанк	Welsend, ЕкоБанк

Джерело: узагальнено на основі даних [4; 5; 6; 8; 23]

В той самий час Приват 24 для бізнесу має такі цікавинки: віджет «Благодійність» для підтримки української армії; доступ до застосунку «Термінал», що являє собою POS-термінал прямо у мобільному телефоні; SmartID - безоплатні хмарні ключі КЕП для миттєвого та безпечного підпису електронних документів; зарплатний проєкт, який дає змогу виплачувати заробітну плату працівникам через застосунок за пільговими тарифами; електронна звітність, тобто створення і надсилання звітностей, податкових декларацій органам контролю; досьє ділової репутації — можливість перевірити компанії й оцінити ризики співпраці з ними, та багато інших можливостей, що

допомагають максимально спростити відносини бізнесу із банком, контролюючими органами та клієнтами.

Не менш цікавою розробкою Приватбанку є LiqPay - платіжна система власної розробки, що спрощує онлайн розрахунки для фізичних та юридичних осіб. Що цікаво, ця система надає широкий вибір різноманітних методів оплати, наприклад, за допомогою введення даних картки, FacePay24 - підтвердження оплати за допомогою сканування обличчя клієнта, PrivatPay - оплата за допомогою підтвердження операції в Приват 24, Google та Apple Pay, QR - розрахунок шляхом сканування QR-коду, а також оплата частинами. Також є міжнародна платіжна система - PrivatMoney, яка допомагає здійснити переказ не тільки в Україні, а й за кордоном.

Монобанк також має свій не менш популярний застосунок, який пропонує клієнтам такі послуги: перекази на картку; платежі на IBAN; поповнення мобільного; комунальний платіж; сплата штрафу за порушення ПДР; благодійність; створення виписок та довідок; можливість оформлення розстрочки на карту; покупки частинами; кредитний ліміт; відкриття депозитів, банки; купівля ОВДП; широкий каталог кешбек-пропозицій; купівля підписок на стрімінгових сервісах музики та кіно; автостраховання та інші пропозиції. Ще можна відкрити рахунок ФОП у гривнях та валюті, при цьому стане доступний бухгалтерський кабінет.

Крім цього Монобанк має власний платіжний сервіс monopay. Він працює буквально як електронний гаманець, який може підтягнути не тільки картку моно, а й інших банків. Він пропонує дві цікаві послуги: «пізніше» — можливість забрати товар одразу, а оплатити на 30 день, що зручно для інтернет-покупок, коли товар може не підійти й після відмови не потрібно чекати на повернення коштів. А також «4 частини» — можливість забрати товар відразу, а оплатити його 4 різними частинами. Таким чином чверть вартості списується в момент покупки, а інші частини — раз в 14 днів. Це є надзвичайно розумна стратегія для завоювання клієнтів із платіжними картками інших банків, і саме в цій ситуації ми можемо наочно побачити, як фінансові

технології створюють конкуренцію між банками, а вона, своєю чергою, приносить вигоду кінцевим споживачам.

Щодо еквайрингу від моно, наявні різні методи оплати: Google та Apple Pay, сканування QR, ручне введення реквізитів, NFC, а також застосунок «термінал by моно», який має додаткові можливості створення щоденної статистики продажів. Проте є явний недолік — доступ тільки на операційній системі Android.

Райффайзен, як і попередні два банки, має мобільні застосунки для фізичних осіб — який, крім базових функцій, надає послуги депозиту з підвищеними ставками, кешбек у ряді категорій, а також для бізнесу. Зараз якраз проходить оновлення, й вже представлено багато цікавих функцій, до прикладу: біржові угоди, зарплатний проєкт, моніторинг SWIFT-переказів, офіційне листування, та багато інших пропозицій.

Крім того, у Райффайзен також є термінал у смартфоні, який працює завдяки застосунку на мобільному телефоні та відкритому рахунку, щоправда, як і в моно, доступний лише для ОП Android. А підключаючи інтернет еквайринг клієнт банку може отримати доступ до сервісу Pay by link. Він працює шляхом створення QR чи лінку на інвойс для можливості онлайн-оплати карткою.

Наступний банк, якому варто приділити увагу — державний банк Ощадбанк. Його застосунок також має цікаві пропозиції, як от можливість аналізу доходів та витрат та розподілення їх по категоріях, онлайн обмін валют, ідентифікація за допомогою біометрії, створення шаблонів для регулярної оплати. Для підприємств є онлайн-банкінг CorpLight, який має всі базові функції, аби з легкістю керувати своїм бізнесом. Крім того, Ощадбанк має власну розробку платіжної системи термінових переказів - My Transfer. Для цього потрібно підійти у відділення банку, чи пункт My Transfer, підтвердити особу документом, внести кошти та отримати контрольний номер через SMS.

П'ятим банком, який був розглянутий у розрізі питання фінтеху був Укргазбанк. На перший погляд, він не славиться своєю інноваційністю та

відкритістю до сміливих фінтех рішень, проте насправді банк пропонує досить цікаві й автентичні в Україні ідеї, наприклад просування екобанкінгу через мобільний застосунок Екобанк. Там, крім загальноприйнятих послуг, можна отримати кредитне фінансування та інвестування в екологічні проекти та особливі ставки за екокредитами, що на мою думку є важливим не тільки для власного підвищення прибутку, а й для захисту планети та суспільства. Щодо власної системи грошових переказів, в цьому банку вона також присутня й називається Welsend. З її допомогою можна здійснити перекази як в Україні, так і за її межами в гривнях, доларах та євро.

Таблиця 2.4

Порівняння залученості фінтех-рішень банків України

	Застосунок для ф/о	Застосунок для ю/о	Платіжна система	Платіжний сервіс	Еквайринг
Приватбанк	+	+	+	+	+
Монобанк	+	-	-	+	+
Райффайзен Банк Аваль	+	+	-	-	+
Ощадбанк	+	+	+	-	+
Укргазбанк	+	-	+	-	+

Джерело: узагальнено на основі даних [4; 5; 6; 8; 23]

Отже, оглянувши прогрес фінансових технологій у вибраних банках України, звернемо увагу на табл. 2.4, згідно з якою найбільш технологічно ангажованим банком виявився Приват, слідом йде також державний банк—Ощадбанк. Далі опиняються Монобанк, Райффайзен та Укргазбанк, де можна виділити перший — як володар найбільш зручного застосунку для фізичних осіб, другий — для бізнесу, а третій — популяризація й доступність до екокредитів.

Підсумовуючи, можна сказати, що наразі українська банківська система все частіше надає перевагу фінтех-рішенням та розвитку в онлайн-напрямку. Адже як банки, так і їх клієнти отримують вигоду від такої стратегії. Перші

отримують збільшення доходів, а в довгостроковій перспективі й зниження витрат, а другі – зручні та сучасні послуги.

2.3. Оцінка впливу фінтех на ефективність банківських послуг: клієнтський підхід

Для оцінки впливу фінансових технологій на ефективність надання банківських послуг було проведене власне дослідження у формі опитування. В результаті анкетування пройшли більше, ніж 200 респондентів різного віку. Опитування проводилося за допомогою гугл-форми та складалося із 4 розділів, які можна розглянути у дод. А. Перший розділ містив питання про демографічні показники респондентів, другий – стосувався досвіду використання банківських послуг загалом. Третій, зі свого боку, був спрямований на досвіді використання фінансових технологій, а четвертий – містив думку респондентів із приводу впливу фінтеху на банківський сектор.

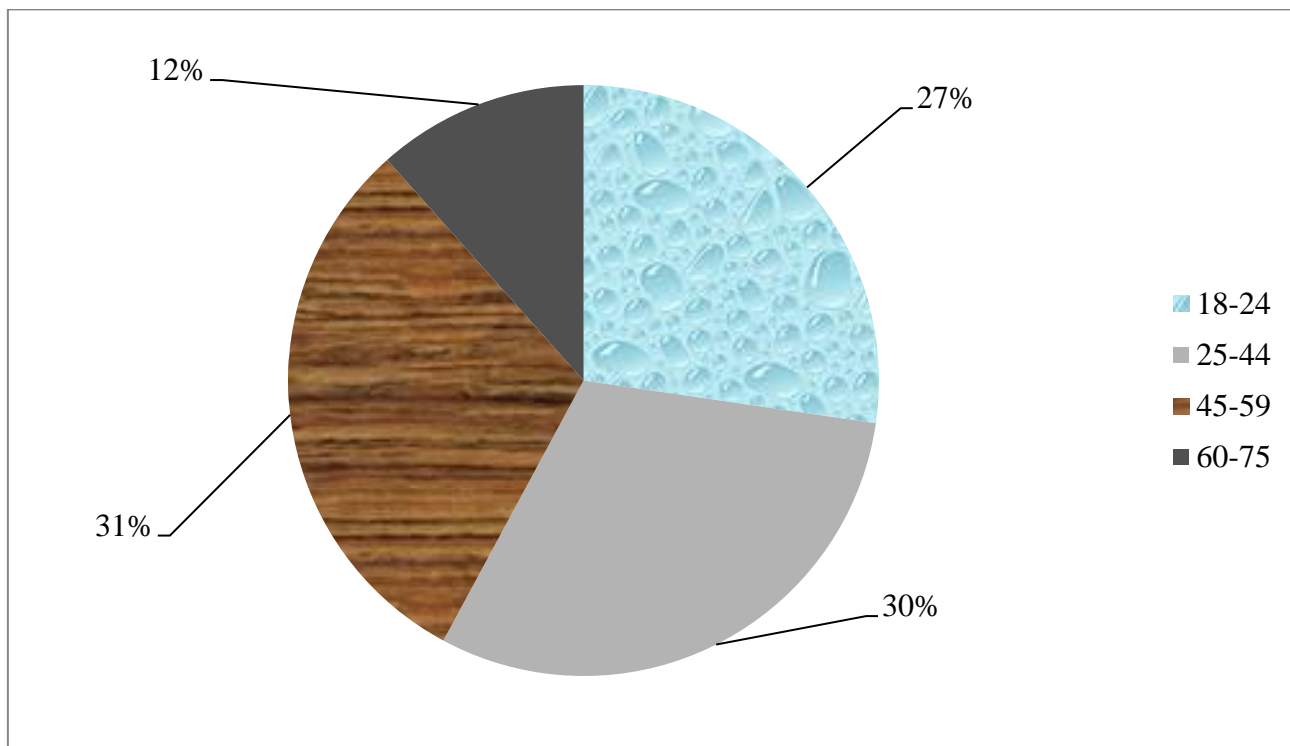

Рис. 2.4. Вікова класифікація респондентів опитування

За допомогою рис. 2.4. можемо побачити вікову класифікацію респондентів. Таким чином юнаки та юнки (18-24 роки) склали 27% опитуваних, люди молодого віку (25-44 роки) – 30%, люди середнього віку (45-59) – 31%, а люди похилого віку (60-75) – 12%. Серед них 15,7% виявилися чоловіками, а 84,3% - жінками.

На питання «Як Вам зручніше отримувати банківські послуги?» 88,9% респондентів обрали мобільний за стосунок, 2,8% - офіційний вебсайт банку, а 8,3% надають перевагу банківським відділенням та відвідують його, переважно, рідше, ніж декілька разів у місяць (Дод. Б2).

Серед усіх банківських послуг, найбільш популярними є перекази коштів, які обрали 84,3% опитаних, 23% респондентів мають оформлений кредит, 16,6% - володіють депозитним рахунком, і 4,8% користуються іншими послугами (Дод. Б2).

Щодо онлайн-банкінгу, 94,9% опитуваних зручніше користуватися мобільним за стосунком, і лише 5,1% обрали вебсайти. При цьому, частота використання онлайн-банкінгу виявилася більшою, адже 42,9% респондентів користуються ним щоденно, а 30% - декілька разів у тиждень (Дод. Б3).

Рис. 2.5. Найбільш використовувані функції та сервіси в онлайн-банкінгу серед респондентів

За допомогою рис. 2.5., можемо побачити, які сервіси та функції найчастіше використовують респонденти в онлайн-банкінгу, і найбільш вживаною виявилися перекази через за стосунок, недалеко слідом йде оплата послуг мобільного оператора, далі інтернет-оплати та перевірка балансу, а потім безконтактні платежі через електронний гаманець, карткові платежі та оплата комунальних послуг.

Серед фінансових технологій загалом, респонденти найчастіше користуються онлайн платежами та переказами (96,8%), також 55,8% мають мобільні гаманці, 17,1% респондентам доводилося мати справу зі штучним інтелектом при спілкуванні із чат-ботами, 9,7% користуються онлайн-кредитуванням, 6,9% - краудфандингом, 6% - криптовалютою, і всього 1% взагалі не користується фінансовими технологіями (Дод. Б4).

Також 98,6% респондентів вважає, що фінансові технології забезпечують більш зручний доступ до банківських послуг, а 84,8% стверджують, що фінансові технології впливають на довіру до банківської системи. Щодо причин, то більшість респондентів надають перевагу банкам із розвиненими фін-технологіями через високу якість сервісу та кращі характеристики продукту, легкість у налаштуванні аккаунту, доступ до інноваційних продуктів і сервісів, і найменша частка – через нижчі комісії. Отже, загалом, 77,9% респондентів можуть сказати, що фінтех впливає на вибір їхнього банку (Дод. Б4, Б5).

Також 84,8% опитуваних стверджують, що фінансові технології забезпечують відчуття безпеки під час здійснення операцій, проте по шкалі від 1 до 5, переважно, оцінюють рівень безпеки на 4 бали, тобто гарний, лише 4,6% вважають його поганим, а 30% - достатнім (Дод. Б5).

При цьому, 93,5% стверджують, що не стикалися з проблемами та перешкодами в процесі використання фінтеху, а серед решти, найбільша кількість стикалася зі збоями в роботі сервісів та шахрайством (Дод. Б6).

Щодо впливу фінтеху, 79,3% вважають, що з його розвитком банківський сектор покращився, а 93,1% гадають, що він буде покращуватися і в

майбутньому під впливом технологій. Також 55,8% опитуваних впевнені, що Україна має високий рівень забезпечення фінансовими технологіями, а вітчизняні банки пропонують одні із найбільш інноваційних та зручні послуги (Дод. Б7).

Також 86,2% вважає, що фінансові технології впливають на доступність банківських послуг для різних соціальних груп. До прикладу, мешканців села та міста, адже у містах є велика кількість фізичних відділень, в той час, як у деяких селах може не бути жодного. Таким чином, жителі міст та сіл мають практично однакові можливості скористатися банківськими послугами. Крім того, особливо зараз, під час війни, Національний банк ставить перед собою завдання покращити стан фінансової інклюзії, зокрема на деокупованих та прифронтових зонах шляхом введення нових ініціатив, як от мобільні відділення, допомога комерційних агентів, збільшення кількості банкоматів та відділень. Загалом, у 2024 році список пріоритетів розширився: тепер регулятор також працює над облаштуванням всіх фізичних відділень згідно з вимогами безбар'єрності, а також покращення дистанційних послуг банків для тих випадків, коли, наприклад, людина з інвалідністю не може відвідати відділення офлайн (Дод. Б7).

Щодо обізнаності опитуваних людей у сфері фінансових технологій, лише 12,9% по п'ятибальній шкалі оцінюють себе на найвищий рівень. Більшість, тобто 45,6% вважають, що розбираються у фінтеху на четвірку, а 34,6% - на трійку. Решта 7% зовсім не впевнені у своїх знаннях, проте 51,2% відповіли, що готові вивчати нові технології для виконання банківських операцій, якщо вони стануть доступні, 45,6% не впевнені, але схиляються до позитивної відповіді. В цьому питанні НБУ також докладає зусилля та постійно створює нові платформи для здобуття знань щодо фінансових аспектів, захисту прав споживачів, різні лайфхаки та інше. Наприклад вже під час війни було презентовано сайт «Гаразд», який пропонує проходження різних тестів на рівень фінансової грамотності, величезна кількість пізнавальних статей та різні цікаві факти про український фінансовий сектор (Дод. Б8).

І останнє питання показало, що 69% респондентів схиляються до того, що фінансові технології забезпечують кращий рівень безпеки фінансових даних порівняно з традиційними банківськими послугами, в той час, як 9,3% не погоджуються з таким твердженням. В Україні наразі є дві фінтех-компанії, які спрямовані на напрямок кібербезпеки. Обидві з них перебувають на стадії масштабування бізнесу (Дод. Б8).

Загалом, з опитування можна зробити висновки, що для колосальної більшості клієнтів інновації в банківській сфері сприймаються позитивно, проте завжди буде частка, яка з тих чи інших причин потребуватиме фізичних відділень.

Отже, підсумовуючи другий розділ, бачимо, що завдяки глобалізації Україна теж не могла залишитися поза розвитком еволюційних процесів, і як наслідок, сьогодні є досить значущою країною у сфері ІТ. Іноземці дивуються швидкості й зручності проведення розрахунків в українських банках, відсутності страшної бюрократії при оформленні депозитів, чи кредитів. Оглянувши лише 5 банків, видно що кожен має власні технологічні рішення, які може запропонувати новому клієнту. Таким чином ми бачимо, що банки які залишилися стояти на місці вже давно забуті й не мають навіть можливості змагатися із прогресивними. А проведене опитування показало, що багато клієнтів вже не можуть уявити свого життя без зручних послуг банків, що засновані на фінтех-рішеннях. Це і доводить значущість фінансових технологій не тільки для банків, а і для кінцевих споживачів банківських послуг.

РОЗДІЛ 3

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНТЕХУ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Зарубіжні тенденції напрямку руху фінансових технологій

Для того, аби окреслити шлях та перспективи розвитку фінтех в Україні, необхідно звертати увагу на вивчення його тенденцій на міжнародному рівні. Таким чином, попри те, що галузь фінансових технологій надзвичайно актуальна сьогодні, 2023 рік був не найлегшим для світового ринку фінтеху. В принципі, сфера і далі продовжує розвиватися та зростати, проте стрімкість вже поступово втрачається, адже як загальний обсяг фінансових інвестицій у розмірі 113,7 млрд дол. США, так і кількість фінансових угод, а саме 4547, показали найслабші результати з 2017 року [42]. Звичайно на такі показники впливають переважно зовнішні чинники, якими наразі є середовище високих процентних ставок, висока інфляція, війна в Україні та конфлікт на Близькому Сході. Всі ці події призвели до того, що фінтех-інвестори стали дедалі обережнішими зі своїми інвестиціями.

Зменшення інвестицій у фінтех порівняно з минулим роком відбулося в усіх ключових регіонах, причому найбільше падіння відбулося в Азійсько-Тихоокеанському регіоні — з 51,3 млрд дол. у 2022 році до лише 10,8 млрд дол. у 2023 році. У регіоні Європи, Близького Сходу та Азії інвестиції впали з 49,6 млрд дол. США до 24,5 млрд дол. США за той самий проміжок часу. Північна і Південна Америка продемонструвала найбільшу стійкість, де інвестиції у фінтех впали з 95,4 млрд дол. США у 2022 році до 78,3 млрд дол. США у 2023 році [42].

Щодо напрямків фінтеху, платіжний простір продовжує становити найбільшу частку фінансування, всупереч падінню з 57,9 млрд дол. до 20,7

млрд дол. між 2022 і 2023 роками [42]. Попри значне зниження вартості угод, сфера злиттів і поглинань залишалася досить активною протягом другої половини року в результаті безперервних глобальних, регіональних і локальних зусиль консолідації між компаніями, зосередженими на наданні основних платіжних платформ і супутніх послуг.

Також одним з обговорюваних напрямів, що впливають на банківський сектор є регулярні технології, тобто регтех. Після залучення рекордних 21 млрд дол. у 2022 році загальні інвестиції різко впали до шестирічного мінімуму у 2,6 млрд дол. у 2023 році [42]. Зростання процентних ставок та інші макроекономічні фактори, спричинили паузу в інвестиціях, а також невідповідність між оцінювальними очікуваннями покупців і продавців.

Загальні глобальні інвестиції в сектор wealthtech у 2023 році впали до рівня нижче 200 млн дол., хоча і загальна вартість угод, і кількість угод з wealthtech залишалися близькими до рівня 2020 року. Подібно до інших підгалузей FinTech, глобальна геополітична невизначеність і макроекономічний тиск, у тому числі високі відсоткові ставки, призвели до того, що багато інвесторів утримувались від здійснення великих інвестицій. Найбільшою угодою в області wealthtech другого півріччя 2023 року було залучення 73 млн дол. американською інвестиційною компанією Edward Jones [42].

Глобальні інвестиції в кібербезпеку впали до 1,3 млрд дол. США у 2023 році — дуже помірний результат, особливо порівняно з рекордними 4,4 млрд дол. США інвестицій у кібербезпеку, які спостерігалися у 2021 році. Найбільшою угодою другого півріччя 2023 року було залучення 100 млн дол. [42]. американською компанією, що займається платформою захисту штучного інтелекту Resilience. З технологічного погляду, попри скорочення фінансування, ШІ залишається явним лідером для інвесторів. Крім того, сплеск інтересу до рішень безпеки на основі ШІ може допомогти привернути додаткову увагу та інвестиції в простір кібербезпеки в першому півріччі 24 року, що є дуже важливим для однієї із найбільших проблем фінтеху — захисту даних користувачів.

Загальні інвестиції в крипто-простір та блокчейн-простір впали з понад 24 млрд дол. у 2022 році до менш ніж 8 млрд дол. у 2023 році, тоді як обсяг угод знизився з 2058 угод до лише 1104 за той самий період [42]. На додаток до складних макроекономічних факторів, які спостерігалися цього року, сектору криптовалют і блокчейнів довелося витримати наслідки краху криптокомпаній, які спостерігалися у 2022 році, і закриття ряду платформ торгового фінансування, побудованих на технологіях блокчейн, включаючи сінгапурську Contour.

Глобальні інвестиції в фінтех, орієнтований на ESG, у 2023 році досягли 2,3 млрд дол. — це другий за величиною річний загальний обсяг після найвищого рівня 2021 року в 3,7 млрд дол. [42]. Простір привернув низку дуже значних угод протягом року. Цього року США залучили переважну більшість інвестицій у фінансові технології, орієнтовані на ESG, швидше за все, завдяки інвестиційним тенденціям у ширшому секторі фінансових технологій.

Отже, за результатами показників 2023 року, можна сказати, що настрої фінтех-інвесторів стали більш стримані. Для того, щоб оцінити перспективи, можна також розглянути тренди фінтеху на 2024 рік.

По-перше, очікується збільшення виплат M&A та непрацюючих активів. А сама M&A діяльність, ймовірно, відновиться, коли очікування щодо оцінки стабілізуються, а розрив між очікуваннями покупця та продавця зменшиться.

По-друге, AI може стати ключовим пріоритетом, адже очікується, що великий інтерес до штучного інтелекту та генеративного штучного інтелекту прониже ринок фінансових технологій, причому сильна увага приділятиметься пошуку шляхів максимального використання його потенціалу. Загалом, видно, що інтерес зростає. Але цей інтерес може й не перетворитися на прямі інвестиції, оскільки гравці на ринку фінансових технологій використовують ІІ через партнерства та випуски продуктів. Основні можливості для прямих інвестицій, ймовірно, будуть зосереджені на кібербезпеці та звичайних технологіях.

Також у 2024 році корпоративні рішення залишаться в центрі уваги фінтех-компаній. У всьому світі все більше фінтех-компаній підтримують діяльність різних фінансових установ та їхніх екосистем, а не націлюються безпосередньо на кінцевих клієнтів або віддають пріоритет корпоративним рішенням, спрямованим на вдосконалення. Таким чином регуляторне середовище, що розвивається, продовжує стимулювати інвестиції в regtech.

Нормативно-правове середовище може продовжувати розвиватися між різноманітними регіонами, проте очікується, що Європа залишиться безсумнівним лідером у сфері безпеки даних і конфіденційності, а юрисдикції в Азійсько-Тихоокеанському регіоні, ймовірно, створять чіткі нормативні рамки для цифрових активів і грошей. І оскільки нормативні вимоги стають дедалі складнішими, інвестиції в regtech можуть бути відносно стійкими.

Також цього року ESG, тобто екологічні, соціальні та управлінські аспекти, все ще продовжать створювати унікальні можливості для фінтех. Наприклад, ESG та глобальні, регіональні та національні ініціативи щодо зміни клімату створюють нові фінтех можливості, зосереджені на широкому спектрі можливостей, як-от кредити на альтернативну енергетику та кліматичне фінансування, проекти відстеження та обліку вуглецю, відстеження ланцюга постачання, управління нерухомістю та енергією.

Враховуючи зусилля щодо боротьби зі зміною клімату, інвестування в зелений фінтех, ймовірно, у 2024 році стане актуальною сферою інвестицій у довгостроковій перспективі.

Також FinTech буде все більше орієнтуватися на ринок малого і середнього бізнесу. Очікується, що ринок МСБ ставатиме все більшою ціллю для фінтех-компаній і підприємств, які прагнуть розширити свій бізнес і додати цінність новим сегментам ринку. Враховуючи розмір сегмента цього ринку в багатьох країнах, відповідні рішення, ймовірно, привернуть увагу інвесторів.

І найголовніше, партнерства та альянси в реальній економіці сприятимуть поновленню інтересу до фінансових технологій.

Вбудоване фінансування, ймовірно, стане ключовим пріоритетом, оскільки створюються партнерства та альянси, щоб забезпечити клієнтам сильнішу та інтегровану ціннісну пропозицію.

Постачальники фінтех-даних, інфраструктури та платформ можуть масштабуватися відповідно до потреб реальної економіки щодо надання фінансових послуг.

А ринки, що розвиваються, мають потенціал стати фінтех-центрами, адже уряди в усьому світі все більше інвестуватимуть у розвиток екосистем фінтеху в Південно-Східній Азії, на Близькому Сході та в Африці для підтримки цифрового економічного розвитку.

3.2. Проблеми та перспективи розвитку фінансових технологій в Україні

Фінансові технології позитивно впливають на банківський сектор не лише в Україні, а й у багатьох світових регіонах. Але не варто забувати про підводні камені цієї галузі, ігнорування яких може завдати неприємностей не тільки користувачам, а й самим банківським установам.

Першу проблему, яку варто було би виокремити — відсутність нормативно-правового законодавства та регулятора, який міг би встановити правила гри та нагляд за фінтех компаніями та їх впливом на банківські та небанківські фінансові установи. Таким чином, завдяки, наприклад, законодавчому акту, може бути створена, або обрана вже наявна установа, яка б змогла регулювати залежність фінансових установ від фінтех-компаній, встановити певні обмеження для збереження здорової конкуренції, а також посилити довіру споживачів, надавши їм гарантію гарного ставлення як зі сторони банку, так і зі сторони фінтех-компанії, яка з ним співпрацює.

Тим не менш, в Україні вже виконуються кроки до подолання цього недоліку, а Національний банк України працює над багатьма цікавими

проектами. Наприклад, НБУ зі своєї сторони анонсував запуск регуляторної платформи, широко відомої як «пісочниця», з метою тестування інноваційних фінансових продуктів, послуг, технологій та інструментів. Ця платформа надасть авторизованим постачальникам фінансових і платіжних послуг унікальну можливість випробувати новітні розробки у реальних ринкових умовах, але в обмеженому середовищі та під пильним наглядом регулятора. Впровадження таких продуктів буде здійснюватися з дотриманням встановлених обмежень та квот.

Основною метою створення регуляторної платформи є стимулювання розвитку фінтех-сектору та сприяння інноваціям на фінансових і платіжних ринках. За словами заступника Голови НБУ Олексія Шабана, запуск платформи не лише сприятиме підвищенню конкуренції, але й забезпечить підвищення якості надання фінансових і платіжних послуг, а також поглиблення взаємодії між регулятором та учасниками ринку, особливо в контексті розвитку регулювання фінтех-сфери.

Умови участі в регуляторній платформі передбачають, що до тестування інноваційних продуктів допускаються лише ті учасники ринку, які вже отримали авторизацію як постачальники фінансових або платіжних послуг згідно з чинним українським законодавством. Перед початком тестування, інноваційний продукт має пройти попередню оцінку регулятора, а заявник – погодити порядок тестування для отримання статусу учасника регуляторної платформи.

Після подачі заяви, Національний банк здійснить її оцінку та прийме рішення про доцільність участі інноваційного продукту у регуляторній платформі, керуючись професійним судженням та оцінкою ситуації на ринках, а також враховуючи ефективність і ризики надання таких послуг з використанням інноваційних технологій та інструментів.

У разі позитивного рішення, Національний банк укладе із заявником договір про тестування. Цей документ міститиме детальні умови участі заявника у регуляторній платформі, порядок тестування інноваційного

продукту, узгоджену інформацію про особливості тестування, а також права та обов'язки сторін.

Не меншою проблемою є цифрове та фінансове шахрайство. Попри те, що інвестиції у кібербезпеку є досить актуальними та складають величезні суми, разом із новими методами захисту, розвиваються і шахраї. Навіть сьогодні, навіть досить молоді й сучасні люди можуть потрапити на нові методи фішингу, адже важко прослідкувати нові схеми й сценарії шахраїв. Наразі ми можемо себе захистити уважністю та знанням основних правил безпеки в інтернеті. Зі сторони банків, вони пропонують послугу страхування від шахрайства за символічну суму, яка буде списуватися з картки щомісяця.

Також варто згадати про технічні збої чи помилки. Особливо в наш час, коли війна може внести свої корективи в будь-який момент, а робота фінансових технологій забезпечується, в більшості своїй, інтернетом, чи мобільним зв'язком, клієнт, особливо якщо це бізнес, через зупинку роботи платформи може втратити велику кількість грошей.

З попередніх двох проблем виникає наступна — навмисна кібератака з метою отримання персональних даних чи нанесення шкоди операційним системам. Таким чином не потрібно ходити далеко, варто лише згадати грудень 2023 року, коли була здійснена одна із найбільш масштабних кібератак на Монобанк та Київстар. За повідомленнями представників обидвох організацій персональні дані користувачів вдалося захистити, проте, щоб усвідомити серйозність цього питання, уявімо, що вороги дійсно заволоділи інформацією, до того ж не лише цивільних громадян, а й військових. Через те, що банк володіє усіма фундаментальними документами громадянина, наслідки заволодіння ними ворогами є надзвичайно страшними, й в такому випадку мова йде не тільки про безпеку коштів, а й життя людини.

Наступною проблемою є повільна адаптація населення до фінтеху. Адже ми можемо побачити, що на сьогодні у нас є багато населення похилого віку, які дуже важко зголошуються на ознайомлення із новітніми технологіями й досі відвідують фізичні відділення банків. Та й навіть люди середнього віку й

молоді бувають відмовляються від здобування нових навичок через їх ІТ-спрямованість, адже в якомусь розумінні, це можна порівняти з опануванням ще однієї професії, на що не всі готові погодитися. Саме тому фінтех не може розвиватися настільки швидко, наскільки прогнозують компанії та сподіваються інвестори. А отже, потрібно прищеплювати розуміння до цієї теми ще зі школи, адже це є надзвичайно потрібною річчю у повсякденні, а також людина, яка змалку пристосовується до цієї галузі та звикає до її постійних змін, може впоратися з ними в дорослому віці.

Крім того, існує певний ряд проблем і для самих банківських установ. Адже фінтех створює надзвичайно велику конкуренцію серед банків. Таким чином, для того, щоб привабити клієнтів і вести прибуткову діяльність недостатньо бути просто надійним банком. Потрібно стабільно вкладати кошти у залучення нових технологій до свого бізнесу. І відповідно до нових технологій потрібно залучати кваліфікований персонал, який потребує достатньої заробітної плати. Таким чином, банк теоретично зможе, через впровадження у свою діяльність фінтеху, за допомогою інвестицій у нього, збільшити прибуток і зменшити операційні витрати у майбутньому. Проте саме по собі введення фінтеху не дає гарантію такого успішного результату, адже це ще й потрібно зробити грамотно. Тому фінтех також ускладнює роботу банківського сектору й ускладнює вхід на ринок.

Але добре, коли ми розуміємо та усвідомлюємо наявність проблеми, тому що це дає можливість розробити покроковий план її усунення й розвитку середовища. Саме тому варто також окреслити перспективи фінтеху, які можуть втілитися в реальність за допомогою спільних зусиль клієнтів та банків.

Таким чином є можливість, що банкінг стане лише цифровим. Ми вже помічаємо, що кожен із наших знайомих має картку і більша частина із них користується мобільним банкінгом. Але зараз все більше шириться купівля та продаж криптовалют і фінансові установи це помічають. Таким чином у 2015 році була заснована фінансово-технологічна компанія Revolut, яка дає можливість своїм користувачам отримувати три види фізичних та п'ять видів

віртуальних карток у двадцяти п'ятьох валютах. З відкриттям рахунку клієнт за допомогою лише додатку може здійснювати перекази, конвертувати валюти, торгувати на біржі й зберігати чи обмінюватися криптовалютами. Компанія стверджує, що зможе повністю задовольнити потреби мандрівників, адже дає можливість розраховуватися у більш ніж тридцятьох валютах за курсом реального часу, також людям, котрі отримують заробітну плату у валюті й потребує її конвертації, а ще біржовим трейдерам. Ще платформа пропонує різноманітні види страхування, проведення аналітики витрат, отримання відсотків на залишки коштів, ведення спільних рахунків, торгівлю акціями, дитячу картку, і все це в одному застосунку.

Зараз стає все більше таких необанків, з чого експерти роблять висновки, що у найближчому майбутньому візити до офлайн відділень банків можуть скоротитися на 40% [35].

Ще одним перспективним напрямком може стати блокчейн, адже він продовжує повністю змінювати вигляд фінансових транзакцій у всьому світі завдяки своїй високій швидкості, дійсно глобальному охопленню та низьким комісіям за обробку. Він міг би збільшити світову економіку до 1,76 трлн дол. США за наступні 10 років [45].

Що стосується сектора з найбільшим розподілом ринкової вартості блокчейну, тут банківська галузь посідає перше місце з часткою 29,7%, далі слідують процесне виробництво - 11,4%, дискретне виробництво - 10,9% і професійні послуги - 6,6% [42]. Звичайно, посилене бажання інвесторів розширити спектр послуг блокчейну можна легко порівняти зі зростанням кількості користувачів гаманців блокчейну, яких наразі нараховується 40 млн у всьому світі, що показує доволі стрімкий ріст, адже, для порівняння, у 2016 році налічувалося лише 11 млн людей [42]. Також аналізи показують, що 2025 рік стане переломним моментом для глобального впровадження технології блокчейн в економіці усього світу.

Щодо штучного інтелекту, не дивно, що банки були першими, хто застосував технологію. Зараз вони роблять ще один крок далі та

вдосконалюють свої стратегії щодо рішень ШІ, що сприятиме подальшому його впровадженню в індустрію.

Очікується, що ШІ скоротить операційні витрати банків на 22% приблизно до 2030 року і це може становити економію розміром 1 трлн дол. [45]. Проте існують і деякі труднощі. Як і інші глобальні роботодавці, банки стикаються з нестачею кадрів, які володіють знаннями про ШІ.

Ще одним плюсом є здатність штучного інтелекту маніпулювати неструктурованими даними, адже це дає йому хороші можливості для боротьби зі зростаючою кількістю кіберзлочинів, включаючи загрозу фінансового шахрайства. ШІ вже став хітом, оскільки найкраще програмне забезпечення для обслуговування клієнтів використовує чат-боти та інші інтелектуальні системи, і фінансові установи не є винятком.

Одним із найбільш успішних у цій сфері вітчизняним банком є Приватбанк. Нещодавно він впровадив новаторську програму персональних знижок та кешбеків для своїх клієнтів, використовуючи можливості штучного інтелекту. Ця програма отримала назву «Привіт». Важливо зазначити, що це перша на банківському ринку інтелектуальна персоналізована програма лояльності, що вражає своїм потенціалом і перспективами.

Штучний інтелект відіграє ключову роль у цій програмі, підбираючи для кожного клієнта персоналізовані пропозиції знижок і кешбеків. Алгоритми аналізують споживчі та платіжні звички користувачів, їх місце проживання, сезонні тенденції та інші важливі фактори. Цей інноваційний підхід дозволяє банку надавати клієнтам максимально релевантні пропозиції, що сприяє підвищенню лояльності та задоволеності клієнтів.

Для реалізації програми «Привіт», ПриватБанк укладає партнерські угоди з різними торговельними мережами, сервісними компаніями та кав'ярнями. Важливо підкреслити, що до програми залучаються як представники малого бізнесу, так і великі корпорації, що забезпечує широкий спектр пропозицій для клієнтів банку. На першому етапі до програми приєдналися лише ті підприємства, які використовують термінали ПриватБанку, проте у перспективі

до програми зможуть долучитися й підприємства, які користуються терміналами інших банків.

Інтелектуальний підхід до підбору персональних пропозицій є визначальною рисою програми «Привіт». Наприклад, якщо клієнт часто заправляє на певній АЗС, програма пропонуватиме кешбек саме від цієї мережі. Проте споживчі вподобання – це лише один з багатьох параметрів, які враховує штучний інтелект. Він здатен аналізувати і враховувати безліч змінних, що дозволяє створити дійсно індивідуальні пропозиції для кожного клієнта.

Запуск програми «Привіт» від ПриватБанку є важливим кроком у розвитку фінансових технологій в Україні. Це нововведення не тільки покращує якість обслуговування клієнтів, але й сприяє загальному розвитку банківського сектору. Очевидно, що інтеграція штучного інтелекту в банківські послуги відкриває нові можливості для персоналізації та підвищення ефективності фінансових сервісів. Це підкреслює важливість інновацій у сучасній економіці та їх вплив на якість життя споживачів.

Також очікується розробка посиленого регулювання фінтеху. Фінансовий сектор загалом є однією з найбільш регульованих галузей у світі, а поява блокчейну ще більше приверне увагу урядів.

Щоби оминати серію гучних фінансових шахрайств, потрібно розробити жорсткі правила, адже ніхто не заперечуватиме, що безпека є головною проблемою незалежно від типу фінансової послуги. В епоху цифрового банкінгу право власності на дані піддаватиметься ретельній регулятивній перевірці. Кожна країна буде розв'язувати цю проблему своїм темпом. Ідеальним результатом був би набір національних стандартів, достатньо всебічний, щоб заспокоїти нерви бізнесу та споживачів.

І сьогодні ми можемо побачити, що українські айтівці, банкіри та регуляторні органи невпинно працюють над покращенням фінтеху, особливо із введенням пандемії та початком повномасштабного вторгнення. Так у 2020 році Міністерство цифрової трансформації вже розпочало колаборацію з

Українською асоціацією фінтех та інноваційних компаній. Ця співпраця об'єднала ресурси та зусилля у розвитку цифрових винаходів, розширенню сфери IT-галузі та електронної комерції, а також у вдосконаленні онлайн-послуг та доступу до публічної інформації.

А вже у 2023 році програма Start Path Ukraine запропонувала п'ятьом українським фінтех-стартапам гранти у розмірі 10 000 дол. та доступ до потрібних ресурсів, співпрацю з експертами. Серед учасників програми є ті, які надають інноваційні рішення, що можуть зробити внесок у розвиток вітчизняної економіки.

Так було представлено рішення AML Point, що покликане протидіяти схемам відмивання коштів, автоматизувати етапи фін моніторингу враховуючи всі норми чинного законодавства. Electronic KYC, своєю чергою, пропонує допомогу банкам у розширенні бази клієнтів, повністю автоматизуючи цей процес та спрощуючи процедуру відкриття рахунку. Також одним з цікавих стартапів є Neofin. Це комплексне рішення для споживчого кредитування, яке охоплює всі етапи життєвого циклу кредитного продукту. Від моменту залучення клієнта до процесу ідентифікації та верифікації, ухвалення кредитних рішень і подальшого обліку та обслуговування кредитів — Neofin робить цей процес простішим і ефективнішим. Інший цікавий стартап — RemOnline, універсальна платформа, яка орієнтована на малий та середній бізнес. RemOnline допомагає автоматизувати безліч бізнес-процесів, таких як обробка замовлень, продажі, управління клієнтською базою, складський облік, фінанси, розрахунок заробітної плати та аналітика. Ця платформа дозволяє підприємцям зосередитися на розвитку свого бізнесу, звільнивши їх від рутинних задач. Ще один новаторський фінтех стартап — Zhabka. Це інноваційне платіжне рішення, яке дозволяє підприємцям виставляти та оплачувати рахунки безпосередньо в соціальних мережах та месенджерах, не покидаючи чат з клієнтом. Zhabka робить процес оплати максимально зручним і швидким, що сприяє підвищенню задоволеності клієнтів та ефективності бізнесу.

Саме такі стартапи демонструють свіжий погляд на співпрацю банківських установ та фінтех-компаній та новаторський підхід українських спеціалістів, що пропонують інноваційні рішення для сучасних викликів не тільки на вітчизняному ринку, але й співпрацюють з іноземними банками, тож в майбутньому можемо очікувати кардинальних змін у підході до забезпечення безпеки, кредитування, управління бізнесом та здійснення платежів.

ВИСНОВКИ

Дослідження фінансових технологій розкрило захопливу та динамічну картину їхнього розвитку, що значно впливає на сучасний фінансовий сектор. Фінтех не просто з'явився як чергова інновація, а став відповіддю на численні економічні виклики та кризи, які стимулювали розвиток нових рішень. Це підтверджує, що навіть темні часи, в підсумку, можуть бути каталізаторами позитивних змін і проривів.

Вітдак, у процесі роботи було низку ґрунтовних завдань, спрямованих на дослідження впливу фінансових технологій на розвиток банківського сектору. Важливою частиною дослідження було визначення суті фінтеху, передумови його розвитку та впровадження в банківський бізнес. В ході вирішення цього завдання було проаналізовано, як фінтех змінює фінансовий ландшафт, впливаючи на надання банківських послуг. Загалом, аналіз науково-теоретичних аспектів фінансових технологій відкрив нам захопливу історію їхнього розвитку, значною мірою зумовленого кризовими явищами в економіці. Фінтех став справжнім рятівним кругом, полегшуючи життя людей і покращуючи якість фінансових послуг, адже завдяки посиленню конкуренції між банками, споживачі в результаті мають доступ до зручних і ефективних фінансових рішень, які раніше здавалися неможливими.

Наступним кроком було дослідження поточного стану банківського сектору під впливом фінтеху в Україні, аналіз фінтех-рішень в діяльності вітчизняних комерційних банків, враження споживачів від надання таких послуг та загалом оцінка ними впливу фінансових технологій на їхнє ставлення до банківського сектору. Було опрацьовано, як фінансові технології інтегруються у діяльність вітчизняних комерційних банків та які результати це приносить. Важливо було з'ясувати, як впровадження новітніх технологій сприяє підвищенню ефективності банківських операцій і як це відображається на клієнтському досвіді. І в ході дослідження ми побачили позитивні зміни, які

вже відчуваються на власному досвіді кожного. Фінансові технології не лише підвищують ефективність банківських операцій, але й забезпечують нові можливості для клієнтів. Адже українські банки не тільки впроваджують інноваційні фінтех-рішення, але й роблять це з великим успіхом. Звичайно, це вигідно для них, адже такі рішення призводять до зростання доходів і зниження витрат банків. Проте завдяки цьому клієнти також відчувають ці зміни і позитивно реагують на нововведення. Загалом, українська банківська система робить впевнені кроки до інтеграції у глобальний фінтех-простір, що не може не тішити.

Врешті-решт, було також визначено зарубіжні тенденції розвитку фінтех, а також окреслено проблеми, що виникають при інтеграції, шляхи їх вирішення та перспективи. Світові тенденції показали нам, що ця галузь розвивається дуже швидко і для того, щоб залишатися в топі, покращувати діяльність банків та розвивати економіку, потрібно завжди тримати руку на пульсі та слідкувати за інноваціями. Своєю чергою, огляд проблем і перспектив фінансових технологій показав, що, незважаючи на складні виклики, такі як пандемія та війна, фінтех продовжує розвиватися в Україні і це дає неймовірну надію та віру в майбутнє! Звичайно існують деякі непропрацьовані моменти, проте ми маємо доступ до найкращих світових практик, бажання та найкращих українських спеціалістів. Таким чином фінансові технології можуть стати не просто інструментом, а справжнім двигуном змін, що сприяє покращенню якості життя і економічного зростання України.

Завдяки виконаним завданням, можна отримати глибше розуміння того, як фінансові технології трансформують банківську сферу. Це дослідження підтвердило важливість подальшого впровадження інновацій та врахування міжнародного досвіду для забезпечення стійкого розвитку та конкурентоспроможності українських банків на світовому ринку. Фінтех не лише полегшує доступ до фінансових послуг, але й відкриває нові можливості для розвитку економіки в цілому.

На завершення, основний висновок з проведеної роботи полягає в тому,

що фінансові технології мають значний вплив на банківський сектор, зокрема в Україні. Впровадження фінтех-рішень сприяє підвищенню ефективності банківських операцій, розширенню доступу до фінансових послуг для різних соціальних груп та покращенню клієнтського досвіду. Однак, існують і виклики, з якими стикаються як банки, так і їхні клієнти, такі як проблеми з безпекою та ризики шахрайства. Вивчення зарубіжного досвіду показує, що для успішного розвитку фінтеху необхідно постійно адаптуватися до нових технологій та знаходити інноваційні підходи до вирішення проблем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення: 15.03.2024).
2. Про Національний банк України : Закон України від 20 трав. 1999 р. № 679-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> (дата звернення: 15.03.2024).
3. Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану : Постанова правління НБУ від 24 лютого 2022 р. №v0018500-22. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0018500-22#Text> (дата звернення: 15.03.2024).
4. АТ «Ощадбанк»: офіційний сайт. URL: <https://www.oschadbank.ua/> (дата звернення: 04.05.2024)
5. АТ «Райффайзен Банк»: офіційний сайт. URL: <https://raiffeisen.ua/> (дата звернення: 04.05.2024)
6. АТ КБ «ПриватБанк»: офіційний сайт. URL: <https://privatbank.ua/> (дата звернення: 04.05.2024)
7. Балицька М.В., Бровенко К.С. Фінансові технології як драйвер розвитку фінансових ринків. *Економічна наука*. 2021. №9. С. 59-65
8. Банк АТ «Універсал Банк»: офіційний сайт. URL: <https://www.universalbank.com.ua/> (дата звернення: 04.05.2024)
9. Батрак О.В. Стратегії розвитку фінансового сектора та фінансової індустрії в Україні на інноваційних засадах. *Інтернаука: Економічні науки*. 2021. № 9(53). С. 106-113
10. Безпалый Р.В. Фінтех-інновації: передумови становлення та сучасні тенденції. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 2. С. 44-49
11. Віблій Петро, Кондратюк Марія. Розвиток фінансових технологій в Україні в умовах війни. *Галицький економічний вісник*. 2022. №3 (76). С. 67-73

12. Владика Ю.П., Турова Л.Л. Роль сучасних digital технологій у функціонуванні банківської системи. *Економіка та суспільство*. 2021. № 25. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/252/240> (дата звернення: 04.04.2024)

13. Григораши О.В., Волошин І.А. Тенденції розвитку фінансових технологій під впливом пандемії та війни. *Економіка та суспільство*. 2023. №47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2176/2102> (дата звернення: 04.04.2024)

14. Губа О.І., Губа М.О. Вплив інновацій на світовий розвиток банківської справи. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. Вип. 36. С. 130–136.

15. Данік Наталія, Торлопов Артемій. Вплив цифрової трансформації на банківський сектор України. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. Vol. 3, No. 3, 2024, pp. 95-103.

16. Дудинець Л.А. Розвиток фінансових технологій як фактор модернізації фінансової системи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. №22. С. 794-798

17. Жосан Г.В., Смолінкіна О.І. Особливості функціонування фінтех-компаній у воєнний та повоєнний період. *Development service industry management*. 2024. (1). С. 16-22

18. Замковий О.І., Котенко Т.М. FinTech трансформації та їх вплив на сталість розвитку фінансових ринків та інститутів в Україні в екосистемі корпоративної культури. *Економіка та суспільство*. 2022. №38. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1276/1230> (дата звернення: 04.04.2024)

19. Краснова І. В., Щеглюк М. С., Тур Г. О. FinTech та цифрові трансформації на фінансовому ринку. *Ефективна економіка*. 2023. № 4. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1424/1434> (дата звернення: 04.04.2024)

20. Міністерство фінансів України: *офіційний сайт*. URL:<https://www.mof.gov.ua/uk> (дата звернення: 22.04.2024)
21. Міністерство цифрової трансформації: *офіційний сайт*. <https://thedigital.gov.ua/> (дата звернення: 22.04.2024)
22. Національний банк України: *офіційний сайт*. URL:<https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 22.04.2024)
23. ПАТ АБ «Укргазбанк»: *офіційний сайт*. URL: <https://www.ukrgasbank.com/> (дата звернення: 04.05.2024)
24. Петрук О.М., Бурцев Я.І. Фінтех як поняття функціональної економічної науки. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю та аналізу*. 2022. № 3 (53). С. 48-53
25. Проєкт НБУ – веб-сайт «Гаразд»: *офіційний сайт*. URL: <https://harazd.bank.gov.ua/> (дата звернення: 22.04.2024)
26. Роздрібний продукт АТ «Універсал Банк» - «monobank»: *офіційний сайт*. URL: <https://www.monobank.ua/?lang=uk> (дата звернення: 04.05.2024)
27. Стратегія розвитку фінансового сектору України Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy> (дата звернення: 22.04.2024)
28. Українська асоціація фінтех та інноваційних компаній: *офіційний сайт*. <https://FinTechua.org/> (дата звернення: 15.04.2024)
29. Фінансова академія Актив. Що таке FinTech? URL: <https://finacademy.net/ua/materials/article/FinTech> (дата звернення: 15.04.2024)
30. Худолій Ю.С., Халєвіна М.О. Фінтехнології в банківському бізнесі: реалії та перспективи. *Проблеми економіки*. 2021. №1 (47). С. 134-142
31. Шевченко О.М., Рудич Л.В. Розвиток фінансових технологій в умовах цифровізації економіки України. *Ефективна економіка*. 2020. №7. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8053> (дата звернення: 04.04.2024)
32. Wojan Daniela & Mutu Simona & Paun Dragos. Electronic Banking – Advantages For Financial Services Delivery. *Annals of Faculty of Economics*. 2010. Vol. 1(2). P. 672-677.

33. COVID-19 and the financial services consumer: Supporting customers and driving engagement through the pandemic and beyond. Capgemini Research Institute. 2020. URL: https://www.capgemini.com/wp-content/uploads/2020/05/COVID-19-and-the-financial-servicesconsumer_V5.pdf (дата звернення: 15.04.2024)

34. Custom Software Development Company Stfalcon.com. Що таке Фінтех і як працює?. URL: <https://stfalcon.com/uk/blog/post/what-is-FinTech> (дата звернення: 15.04.2024)

35. FinancesOnline. 10 FinTech Trends for 2024: Top Predictions According to Experts URL: <https://financesonline.com/FinTech-trends/> (дата звернення: 15.04.2024)

36. International monetary fund. *офіційний сайт*. URL: <https://www.imf.org/en/home> (дата звернення: 20.04.2024)

37. Kapinus L. V., Skryhun N. P. Development of electronic banking technologies in Ukraine. Economic Annals-XXI. 2014. № 3-4 (1). P. 55-58.

38. Michigan Technological University. URL: <https://www.mtu.edu/> (дата звернення: 18.03.2024)

39. Pr C. U. Cambridge learner's dictionary. Cambridge University Press, 2021.

40. Pulse of FinTech H2'21. Звіт KPMG, January 2022 URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2022/02/pulse-of-FinTech-h221.pdf> (дата звернення: 18.03.2024)

41. Pulse of FinTech H2'22. Звіт KPMG, February 2023. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2023/02/pulse-of-FinTech-h2-22-web-file.pdf> (дата звернення: 18.03.2024)

42. Pulse of FinTech H2'23. Звіт KPMG, February 2024. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2024/02/pulse-of-FinTech-h2-2023.pdf> (дата звернення: 18.03.2024)

43. Schueffel Patrick. Taming the Beast: A Schientific Definition of FinTech. Journal of Innovation Management. 2016. №4. P. 32-54

44. The Way We Bank Now: It's in your hands URL:
https://www.bba.org.uk/wp-content/uploads/2014/07/BBA_TWWEBN_WEB.pdf.

(дата звернення: 18.03.2024)

45. Top FinTech trends for 2024. KPMG. URL:
<https://kpmg.com/xx/en/home/insights/2022/01/top-FinTech-trends-in-h2-2021.html>

(дата звернення: 18.03.2024)

46. UBS Women`s Wealth. The history of digital banking URL:
[https://www.ubs.com/ch/en/wealth-management/womens-](https://www.ubs.com/ch/en/wealth-management/womens-wealth/academy/2022/history-of-digital-banking.html)

[wealth/academy/2022/history-of-digital-banking.html](https://www.ubs.com/ch/en/wealth-management/womens-wealth/academy/2022/history-of-digital-banking.html) (дата звернення: 18.03.2024)

ДОДАТКИ

Додаток А

Опитувальник «Вплив фінансових технологій на ефективність надання банківських послуг»

Розділ 1. Демографічні дані

1. Яким є Ваш вік?
2. Якою є Ваша стать?

Розділ 2. Використання банківських послуг

1. Як Вам зручніше отримувати банківські послуги?
2. Як часто Ви користуєтеся банківськими послугами у фізичному відділенні?
3. Якими банківськими послугами Ви користуєтеся?

Розділ 3. Використання фінансових технологій

1. Який вид онлайн-банкінгу Вам зручніше використовувати?
2. Як часто Ви користуєтеся банківськими послугами онлайн?
3. Які саме функції, або сервіси Ви найчастіше використовуєте в інтернет-банкінгу, або мобільних застосунках?
4. Якими фінансовими технологіями Ви користуєтеся?
5. Чи вважаєте Ви, що фінансові технології забезпечують більш зручний доступ до банківських послуг?
6. Чи впливають фінансові технології на Вашу довіру до банківської системи?
7. Через які причини Ви надаєте перевагу банкам із розвиненими фін. технологіями?
8. Чи забезпечують фін. технології відчуття безпеки під час здійснення операцій?
9. Як Ви оцінюєте рівень безпеки онлайн-послуг банків, наприклад, захист від шахрайства та кібератак (по шкалі від 1 до 5, де 5 дуже гарний рівень, 1 - дуже поганий)?
10. Чи впливають фінансові технології на Ваш вибір банку?

11. Чи стикалися Ви з проблемами чи перешкодами в процесі використання фінансових технологій? Якщо так, то якими саме?

Розділ 4. Вплив фінансових технологій на банківський сектор

1. Як, на Вашу думку, фінансові технології вплинули на банківський сектор?

2. Як Ви думаєте, чи буде розвиватися банківський сектор в майбутньому під впливом фінансових технологій?

3. Як Ви оцінюєте рівень інноваційності у банківському секторі України (від 1 до 5, де 5 - у нас найбільш сучасні та зручні банківські послуги, 1- ми дуже відстаємо від провідних країн) ?

4. Чи впливають фінансові технології на доступність банківських послуг для різних соціальних груп?

5. Чи сприймаєте Ви інновації в банківському секторі як позитивні чи негативні?

6. Як Ви оцінюєте свою обізнаність фінансовими технологіями (від 1 до 5, де 5- добре розбираюся, 1 - не розбираюся взагалі)?

7. Чи готові Ви вивчати та використовувати нові технології для виконання банківських операцій, якщо вони стануть доступними?

8. Чи вважаєте ви, що фінансові технології забезпечують кращий рівень безпеки для ваших фінансових даних порівняно з традиційними банківськими послугами?

Результати опитування «Вплив фінансових технологій на ефективність надання банківських послуг»

222 відповіді

 [Переглянути в Таблицях](#)

Приймати відповіді

Усі відповіді

Запитання

Окремий респондент

Ваш вік

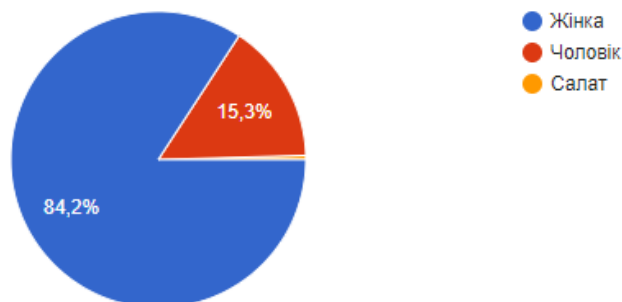
222 відповіді

Ваша стать

222 відповіді

 [Копіювати](#)

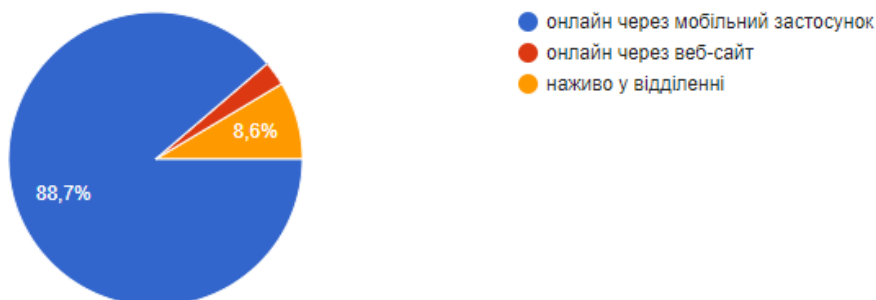

Використання банківських послуг

Як Вам зручніше отримувати банківські послуги?

Копіювати

222 відповіді

Як часто Ви користуєтеся банківськими послугами у фізичному відділенні?

Копіювати

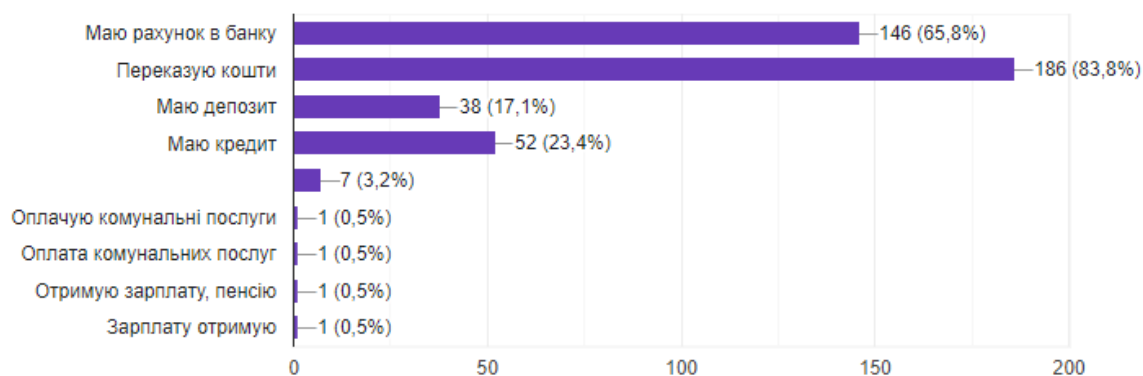
222 відповіді

Якими банківськими послугами Ви користуєтеся? (можна обрати декілька відповідей)

Копіювати

222 відповіді

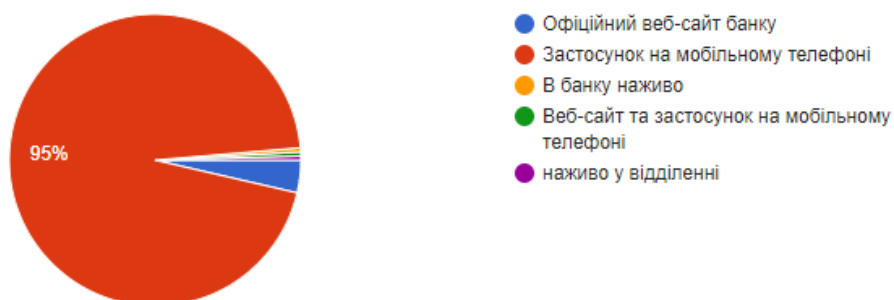

Використання фінансових технологій

Який вид онлайн-банкінгу Вам зручніше використовувати?

Копіювати

222 відповіді

Як часто Ви користуєтеся банківськими послугами онлайн?

Копіювати

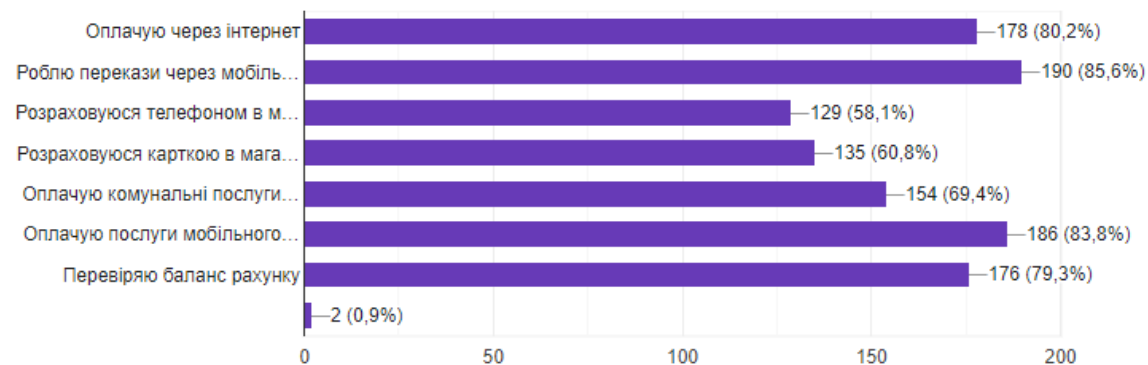
222 відповіді

Які саме функції або сервіси Ви найчастіше використовуєте в інтернет-банкінгу або мобільних застосунках? (можна обрати декілька відповідей)

Копіювати

222 відповіді

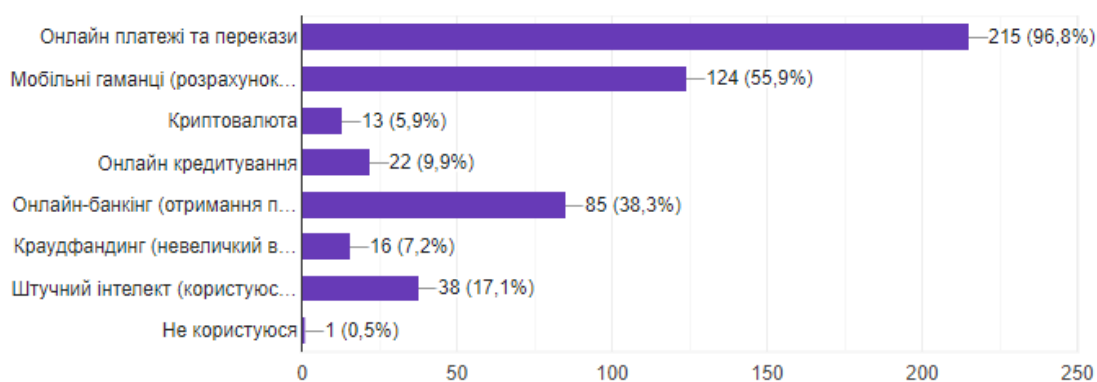

Додаток Б4

Якими фінансовими технологіями Ви користуєтеся? (можна обрати декілька відповідей)

 Копіювати

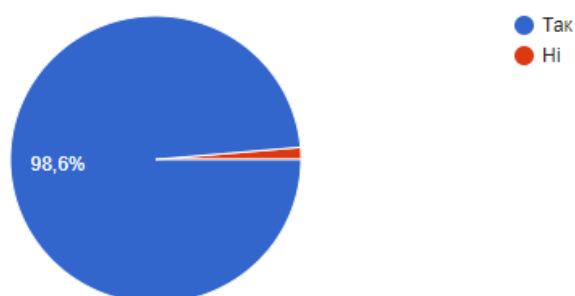
222 відповіді

Чи вважаєте Ви, що фінансові технології забезпечують більш зручний доступ до банківських послуг?

 Копіювати

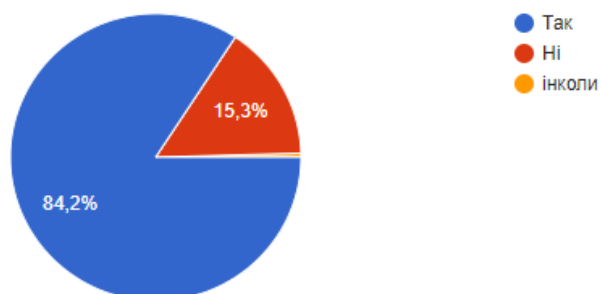
222 відповіді

Чи впливають фінансові технології на Вашу довіру до банківської системи?

 Копіювати

222 відповіді

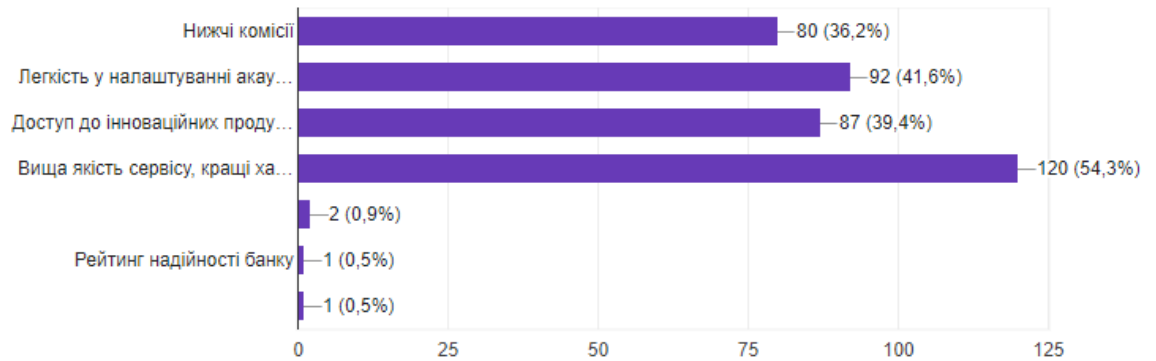

Додаток Б5

Через які причини Ви надаєте перевагу банкам із розвиненими фін. технологіями?

 Копіювати

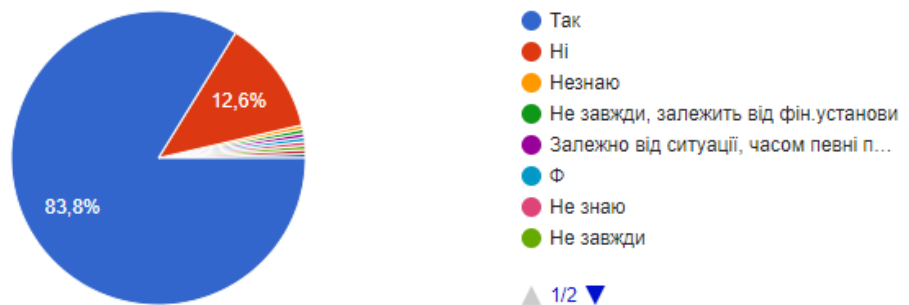
221 відповідь

Чи забезпечують фін. технології відчуття безпеки під час здійснення операцій?

 Копіювати

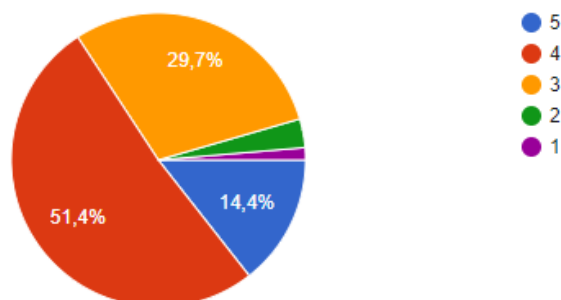
222 відповіді

Як Ви оцінюєте рівень безпеки онлайн-послуг банків, наприклад, захист від шахрайства та кібератак (по шкалі від 1 до 5, де 5 дуже гарний рівень, 1 - дуже поганий)?

 Копіювати

222 відповіді

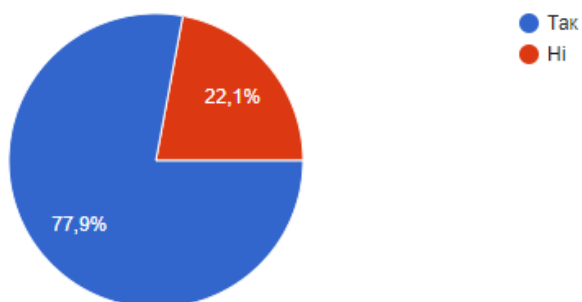

Додаток Б6

Чи впливають фінансові технології на Ваш вибір банку?

222 відповіді

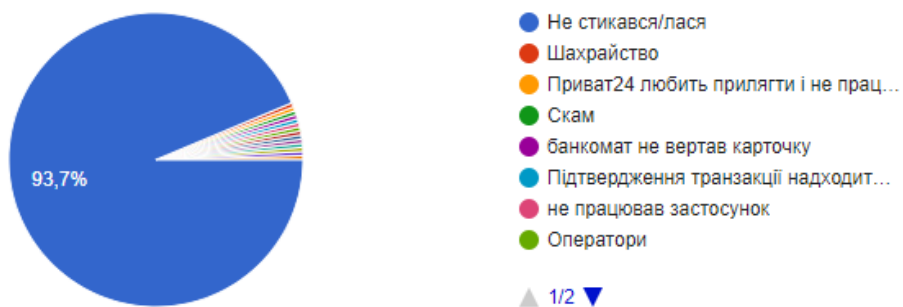
 Копіювати

Чи стикалися Ви з проблемами чи перешкодами в процесі використання фінансових технологій? Якщо так, то якими саме?

222 відповіді

 Копіювати

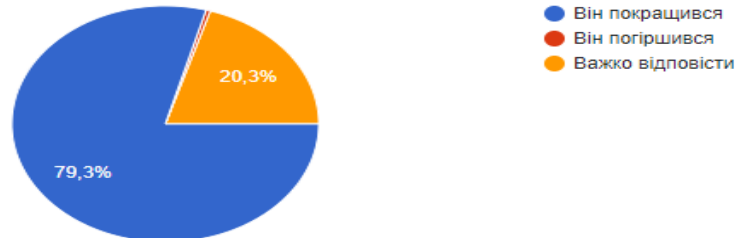

Вплив фінансових технологій на банківський сектор

Як, на Вашу думку, фінансові технології вплинули на банківський сектор?

[Копіювати](#)

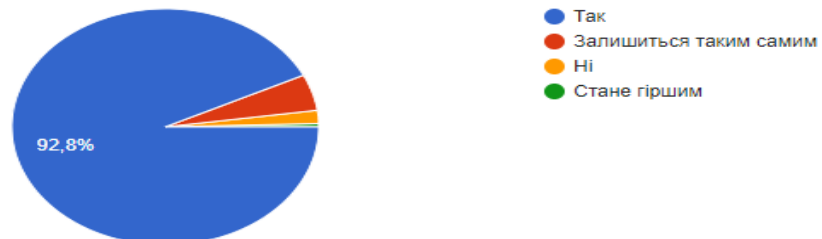
222 відповіді

Як Ви думаєте, чи буде розвиватися банківський сектор в майбутньому під впливом фінансових технологій?

[Копіювати](#)

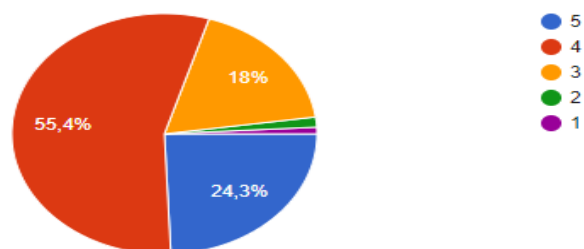
222 відповіді

Як Ви оцінюєте рівень інноваційності у банківському секторі України (від 1 до 5, де 5 - у нас найбільш сучасні та зручні банківські послуги, 1- ми дуже відстаємо від провідних країн) ?

[Копіювати](#)

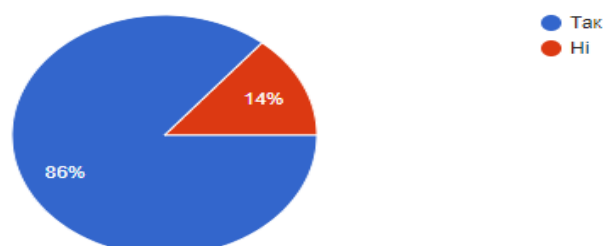
222 відповіді

Чи впливають фінансові технології на доступність банківських послуг для різних соціальних груп?

[Копіювати](#)

222 відповіді

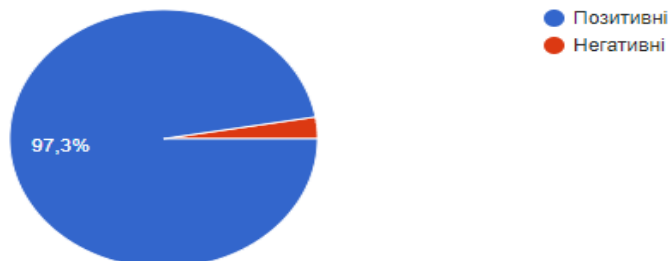

Додаток Б8

Чи сприймаєте Ви інновації в банківському секторі як позитивні чи негативні?

222 відповіді

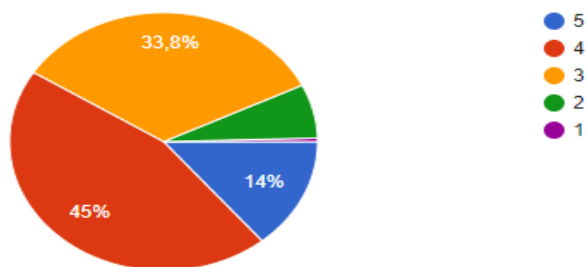
 Копіювати

Як Ви оцінюєте свою обізнаність фінансовими технологіями (від 1 до 5, де 5- добре розбираюся, 1 - не розбираюся взагалі)?

222 відповіді

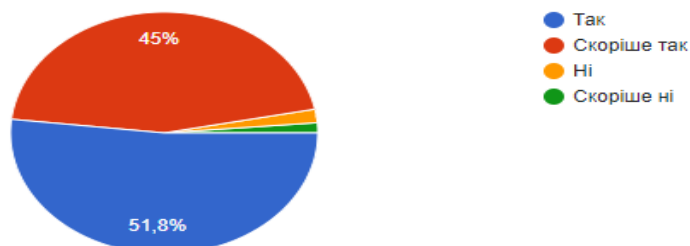
 Копіювати

Чи готові Ви вивчати та використовувати нові технології для виконання банківських операцій, якщо вони стануть доступними?

222 відповіді

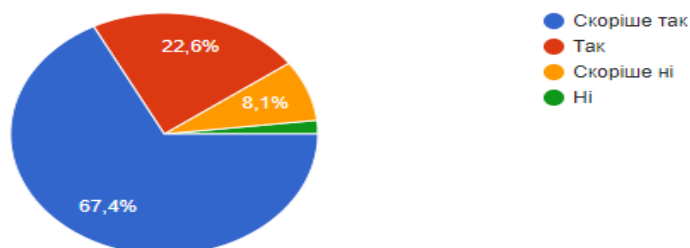
 Копіювати

Чи вважаєте ви, що фінансові технології забезпечують кращий рівень безпеки для ваших фінансових даних порівняно з традиційними банківськими послугами?

221 відповідь

 Копіювати

АНОТАЦІЯ

Іліка К.Д. Вплив фінансових технологій на розвиток банківського сектору України. Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа і страхування. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2024.

У кваліфікаційній роботі розкрито науково-теоретичні аспекти фінансових технологій, проаналізовано фінансові технології у системі надання банківських послуг в Україні, визначено проблеми та шляхи підвищення ефективності фінтеху у банківській діяльності.

Ключові слова: банки, фінансові установи, банківський сектор, фінансові технології, інновації, ефективність, цифровізація.

ABSTRACT

Ilika K.D. The Impact of Financial technologies on the Development of the Ukraine`s Banking Sector. Manuscript. Qualification work for obtaining the first (bachelor) level of higher education in the specialty 072 – Finance, banking, and insurance. Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2024.

The qualification work reveals the scientific and theoretical aspects of financial technologies, analyzes financial technologies in the system of banking services in Ukraine and identifies problems and ways to improve the efficiency of FinTech in banking activities.

Keywords: banks, financial institutions, banking sector, financial technologies, innovations, efficiency, digitalization.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання чужих ідей, результатів і текстів наукових досліджень мають посилання на відповідне джерело.

_____ К.Д. Іліка